

Vsi pogoji za uspešno delovanje

»Lahko ugotovimo, da pomeni letošnja revija kulturne in umetniške dejavnosti kulturnih krožkov znaten napredek v primerjavi s prejšnjimi leti — tako glede kvalitete, kakor po množičnosti izvajalcev in nastopajočih.« Takšna ocena, ki jo je dal predsednik Italijanske Unije za Istro in Reko Gino Gobbo ob zaključku posvetovanja kulturnih delavcev italijanske manjšine, je popolnoma na mestu. In še več. To, kar so pokazali italijanski krožki prejšnji teden v Kopru, Izoli in Piranu, ni le zrcalo resnega dela na kul-

turnem področju, marveč tudi mogočna manifestacija enakopravnosti, svobodne iniciative, izvršnega vključevanja italijanske etnične skupine v našo socialistično družbo.

Na svečanem sprejemu v muzejskem vrtu, na posvetovanju v italijanski gimnaziji ter na otvoritvah treh razstav je bilo močno poudarjeno, da danes manjšina nemoteno čuva in goji nacionalno kulturno tradicijo in tudi razširja kulturne dobrine med vsemi pripadniki manjšine, jo bogati in razvija. To lahko dela, ker na

eni strani uživa vso splošno družbeno podporo za kulturni razvoj naših državljanov, na drugi strani pa zato, ker je tej manjšini omogočen neposreden aktivni stik z vsem, kar na tem področju dosega jugoslovanski narod, in končno, ker so odprte vse poti za tesno povezavo s kulturnimi dosežki italijanskega naroda. Z drugimi besedami: italijanska narodna manjšina pri nas ima vse pogoje za učinkovito delovanje na svojem specifičnem področju kulture, prosvete in umetnosti, kot državljani socialistične Jugoslavije pa se uspešno in enakopravno vključujejo v vse družbeno dogajanje pri nas.

Predvsem je bilo na posvetovanju vodilnih tovarišev italijanskih kulturnih krožkov mnogo govora o potrebi nadaljnega izboljšanja kvalitete kulturno-umetniškega dela v krožkih, o potrebi, da se znova poživijo folklorne sekcije in da se razširi delokrog članov krožkov in predvsem mladine. Takša orientacija na kvaliteto je potrebna zaradi poglobljanja stikov in izmenjav nastopov ne samo znotraj manjšinskih skupnosti, temveč tudi s kulturnimi društvi jugoslovanskih narodov in drugih manjšin ter z društvi iz Italije. V tem je pravzaprav bistva naloga mostu med narodi, ki pripada narodnim manjšinam in posebej italijanski manjšini za nadaljnje zblizanje naših narodov in italijanskega naroda. To nalogo Italijanska Unija kot organizacija italijanskih kulturnih krožkov Istre in Reke lahko častno opravlja

Obiska iz Azije in Afrike

Po obisku predsednika Indonezije dr. Ahmeda Sukarna, ki je bil gost predsednika Tita v naši državi, se mudi te dni v Jugoslaviji tudi predsednik republike Mali Modiba Keita s svojim

spremljivcem. Pred odhodom predsednika Indonezije so imeli šefi vseh treh držav v Batajnici pomembne razgovore, po katerih so izdali skupno sporočilo, ki med drugim govori o pomenu bodoče konference nevezanih držav ter o skupnem stališču do nekaterih mednarodnih problemov. Predsednik republike Mali Modiba Keita in predsednik Tita sta se sestala kot stara znanca in prijatelja, ker se je predsednik naše republike mudil v letošnjem marcu v republiki Mali. Zato pomeni obisk gosta te mlade afriške republike toliko prijetnejše snidenje s predsednikom Titom in z vsem jugoslovanskim ljudstvom. Predsednik Modiba Keita je na svojem osemdnevnem uradnem obisku potoval tudi skozi Slovenijo.

V LJUBLJANI POSPEŠENE PRIPRAVE

na republiško proslavo

Naše republiško glavno mesto se pospešeno pripravlja na sprejem skoraj polmilijske množice gostov in domačinov na letošnji srednji republiški proslavi Dneva vstaje in revolucije, kar bo hkrati proslava 20. obletnice te revolucije. Republiški odbor za proslavo je že do modrob-

nosti izdelal program prireditev ob tej priložnosti. V Tivoliju bo do 21. julija, ko bo zvečer proslava, urejen velik zborovalni prostor za nad 250.000 oseb. Nastopili bodo združeni pevski zbori in godbe, po slavnostnem govoru pa bo velik ognjemet iz ljubljanskega gradu, z nebotičnika in iz Tivolija. Dalje bodo nastopili umetniški ansambli ljubljanske in mariborske Opere, Drame in Mestnega gledališča, Lutkovnega in Eksperimentalnega gledališča ter mnogi znani pevski zbori. Odprti bodo vsi muzeji, galerije in razstave. Na športnih igriščih bodo kvalitetni nastopi, jazz ansambli pa bodo poživili zabavišča, kjer bo vmes nastopal tudi Ježek. Zabavišč bo po vsem mestu pet velikih, odprti pa bodo vso noč tudi ostali gostinski lokali.

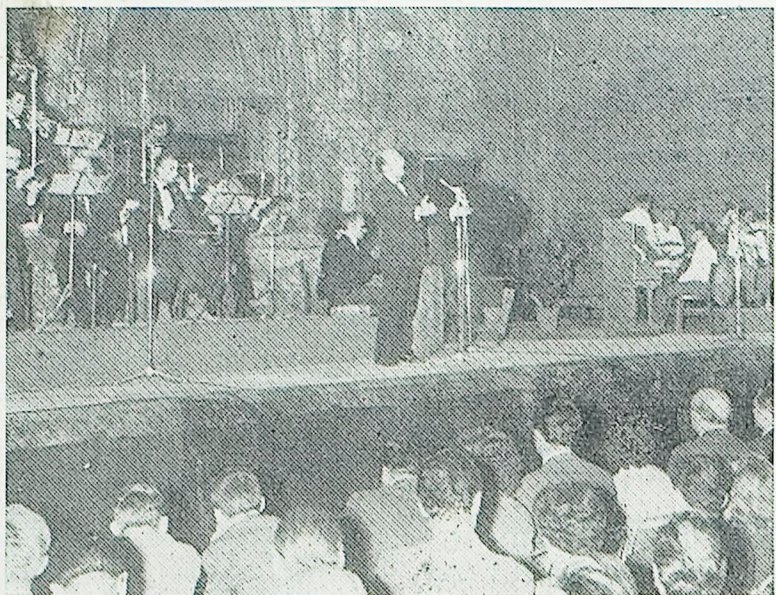
Po vseh pripravah sodeč bo letošnja proslava Dneva vstaje med največjimi povojnimi prireditvami na Slovenskem sploh. Tudi v koprskem okraju se delovni kolektivi pripravljajo na obisk in je zbranih že precej prijavi.

V znamenju jubilejnega leta

V soboto, 17. t. m., je bila v Kopru redna seja založniškega sveta založbe Lipa (predsednik dr. Bogomir Magajna), ki je razpravljala o lanskih knjižnih izdajah (14 knjig, 21.554 izvodov, 4975 strani, 310,9 avtorske pole) in o stanju založbe; o izvajanju letošnjega načrta izdaj (ter knjižnih zbirki 1961) domače založbe; o nagradnem natečaju, ki ga je (z rokom: 15. maj) razpisala založba Lipa za izvršna slovenska književna dela v prozi (s predvajo, vojno in povojno tematiko), ki bi ustrezala pogojem za jubilejne knjižne izdaje ob letošnji 20-letnici vstaje; o novih predlogih za knjižni

programi 1961/62 in o organizaciji dela. Letošnji knjižni načrt predvideva vsaj 16 izdaj; če pa bo moč odstraniti težave pri urejanju avtorizacij za tujca dela, tudi več. Nekateri prevodi pa bodo kljub vsem prizadevanjem lahko izšli šele v letu 1962.

Odviz na razpisani nagradni natečaj je bil sorazmerno dober: svojo prozo je poslalo 11 domačih avtorjev. Vsa dela so ustrezala po tematiki, žal pa ne tudi po umetniški kvaliteti. Ocenjevalna komisija založniškega sveta bo opravila svoje delo do konca junija in objavila rezultat ter naslove nagrajenih del.

Zaključek pomembne kulturno-prosvetne manifestacije pripadnikov italijanske manjšine je bil v nedeljo zvečer na koprskem glavnem trgu. Nad tri tisoč ljudi je navdušeno pozdravilo prireditve pod naslovom »Festival pesmi«. Nastopilo je 39 članov malih orkestrrov in 25 pevcev-solistov, ki so prvič izvajali 18 novih popevk pripadnikov italijanske manjšine. Posebna komisija je izbrala te popevke med 51 poslanimi skladbami in na festivalu so najboljši tudi nagradili. Največ priznanja občinstva je postal puljski pevec Antonio Fanizzi s pesmijo »Bianche scogliere« (na sliki). Prireditve so se udeležili tudi vidni predstavniki našega kulturnega in javnega življenja in predstavniki italijanske manjšine

Nedeljski festival je bil zaključni akord štiridnevni prireditve v raznih krajih, kjer živijo Italijani. Na raznih razstavah, revijah, posvetovanjih in drugih prireditvah v Piranu, Izolu, Kopru in Rovinju je sodelovalo 1200 članov trinajstih italijanskih kulturnih krožkov, kulturno-umetniških delavskih in dijaških društev, poleg njih pa še 500 učencev italijanskih osnovnih šol. Prireditve si je ogledalo več tisoč ljudi iz Slovenije in Hrvatske Istre pa tudi iz sosednjega področja. Tako je uspeh prireditev presegel pričakovanja in ponovno dokazal, kakšne možnosti razvoja in udejstvovanja imajo pripadniki italijanske manjšine pri nas

Razen prireditev je Italijanska unija za Istro in Reko organizirala tudi širše posvetovanje v Kopru o problemih kulturno-umetniške aktivnosti italijanske manjšine. V ta namen se je v nedeljo dopoldne zbralo v prostorih italijanske gimnazije 60 predstavnikov italijanskih kulturnih krožkov iz koprškega, puljskega in reškega okraja. Prisotni pa so bili tudi številni gostje iz italijanske in naše strani. Posvetovanje je vodil predsednik Unije Gino Gobbo, razprava pa je nakazala nekatere nove poti razvoja italijanskih kulturnih krožkov. V imenu družbenih organizacij je udeležence pozdravil predsednik za manjšinska vprašanja kni OO SZDL Oskar Venturini in poudaril pomembno vlogo manjšine, ki je prijateljska vez med dvema sosednjima narodoma

KOPRSKO POSVETOVANJE SZDL V ZNAMENJU NALOG IN PROBLEMOV DRUŽBENIH SLUŽB

V OSPREDJU STANDARD DELOVNIH LJUDI

Posvetovanje SZDL koprške komune, na katerem so pretekli četrtek temeljito analizirali naloge in probleme družbenih služb v novih pogojih dela, je zares nadvse pomemben prispevek celovitosti sedanjih razprav. Občinski konferenci ZK in sindikata sta namreč pred tem že obravnavali vprašanja gospodarskih organizacij v luči novih gospodarskih instrumentov s posebnim poudarkom na nove pogoje delitve dohodka in uvajanje ekonomskih enot.

Poročilo o poteku priprav pravnih in o delitvi dohodka in o vplivu novih predpisov v raznih družbenih službah, ki ga je med drugim podal predsednik Rado Pišot-Sokol, je dejansko skrbno obdelana analiza treh komisij SZDL, ki so črpale podatke neposredno iz dela teh služb v sedanji začetni fazi novega sistema gospodarjenja in upravljanja.

Nedvomno zasluži posebno pozornost ugotovitev, da gospodarske organizacije ne kažejo dovolj razumevanja za delo teh služb, kar očitno opozarja na enostransko ocenjevanje standarda proizvajalcev. Le malokje namreč obravnavajo standard delovnih ljudi kot zaključeno celoto in ne

upoštevajo vseh elementov, ki so dejansko odraz življenjskih pogojev slednjega člana komune. Zato je to vprašanje podrejeno v dobrih meri prav uspešnemu delu zdravstva, šolstva, komunalne dejavnosti in drugih služb — torej ne zgolj neposrednim dohodkom proizvajalcev.

Tako poročilo kot razprava sta pokazala za vse omenjene družbene službe enake slabosti, ki so značilne za celotno okrajno področje, o čemer smo že obsežneje poročali. Zato navajamo tokrat samo nekaj specifičnih podatkov. Znatno boljše kot v šolstvu ubirajo na primer v koprski občini pot v uvajanju novih odnosov zdravstvene ustanove, kjer so nova pravila sodelovanja plod skupnega dela večine članov kolektivov, čeprav v treh obalnih bolnišnicah še vedno nimajo razčiščenega

koncepta glede vskladitve poslovanja teh enot. Tudi je kazno, da izvajanje oziroma uvajanje novih pravil, ki vsebujejo vrsto elementov finančnega efekta poslovanja, ovirajo številni neplačani računi, saj izkazuje ta postavka kar 45 milijonov dinarjev.

Posebno pomembna je pobuda Socialistične zveze, da bi pomankanje sredstev za šolstvo — letos bo investiranih v ta namen 281 milijonov dinarjev — prebrodili z ljudskim posojilom in občinskem merilu. Gre namreč za gradnjo nove osnovne šole v Kopru, kar je trenutno najbolj pereče vprašanje v koprski občini.

Razen številnih delegatov sta v razpravi sodelovala tudi gosta ljudski poslanec Branko Babič in podpredsednik OLO Koper inženir Peter Aljančič. (bb)

NADALJEVANJE OBČINSKIH DELAVSKIH ŠPORTNIH IGER V POSTOJNI

Iz dneva v dan bolj pestro

Nadaljevanje delavskih športnih iger v Postojni je prejšnji teden navrglo vsevprek po igriščih vrsto lepih ter kvalitetnih športnih borb in tudi nič manj presenečenj. Med uslužbenci in delavci, ki množično tekmujejo, se že slišijo glasovi in predlogi, naj bi igre prihodnje leto organizirali na sistem dolgotrajnih občinskih delavskih športnih lig.

V četrtek popoldne se je zbralo k vleki vrvi na mestnem stadionu 18 ekip s 144 tekmovalci in nič manj gledalcev. Vleka je povzročila mnogo zabave, bodrenja in zagrizenih borb, iz katerih so potegnili najdaljši konec delavci v »Gradenj«. Po izločilnih borbah se je v drugo kolo uvrstilo osem moštev, ki so dosegla naslednje rezultate: Gradnja—Nanos 2:0, LIV III—Občina 2:0, Mestne trgovine—Banka 2:1, Javor (Prestranek)—Javor (Pivka) 2:0, PTT prost. Borbe med zmagovalci so se v III. kolu končale: Gradnja—LIV III 2:0, Javor—PTT 2:0, Mestne trgovine proste. V četrtem kolu so bile

proste Gradnje, dvoboj med Javorom in Mestnimi trgovinami se je končal s premočno vleko prvih. V finalu so odlični borci Gradenj dvakrat zapored odpravili Javor, kar jim je prineslo radostno zmago in prvi pokal.

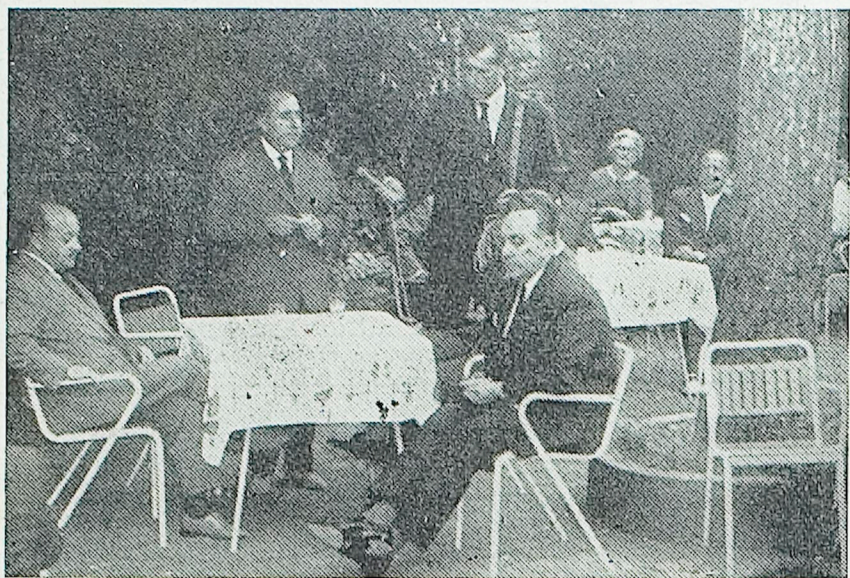
Razvrstitev: 1. GP Gradnje Postojna, 2. Javor obrat Prestranek, 3. Mestne trgovine Postojna itd.

V soboto popoldne so zaključili tudi tekmovalce v streljanju z zračno puško, ki ga je vodila občinska strelska zveza. Nastopalo je 44 ekip sindikalnih podružnic in sindikalnih grup s skupno nad 200 tekmovalci. Prvo mesto med moškimi je osvojila ekipa Gozdnega gospodarstva Postojna s 323 od 400 možnih krogov. Nato pa obrat Javor Postojna (320), LIV Postojna (312), postaja Ljudske milice Postojna (281), PTT Postojna (279), Vojne ustanove (277), KZ Postojna (276) itd. Prvo mesto v ženski konkurenci je osvojila z 241 zadetki ekipa Komunalne banke Postojna. Med tednom so dosegli finale

Sedem ekonomskih enot v »Nanosu«

Prejšnji teden so v grosističnem trgovskem podjetju »Nanos« v Postojni formirali 7 ekonomskih enot, ki zaposlujejo od 12 do 20 delavcev in uslužbencev. V eni od teh enot so izvolili svet ekonomske enote, v drugih šestih pa samo predsednike enot. Računajo da bodo v dveh tednih pri kraju vse tehnične priprave za dejanski prehod k samostojnemu poslovanju ekonomskih enot, ki jim prepuščajo pristojnosti v razdeljevanju osebnih dohodkov, zaposlovanju itd.

Sestanki, na katerih je delovni kolektiv »Nanos« razpravljala o formiranju ekonomskih enot in nadaljnjem uveljavljanju samopravljanja, so potekali izredno živahno, pri čemer je prišla ob razpravi o vseh vprašanjih do polnega izraza vsestranska zainteresiranost vseh zaposlenih.

Tretji dan kulturno-prosvetne revije italijanske manjšine je predsednik Unije Gino Gobbo priredil sprejem za goste v prostorih koprškega Okrajnega muzeja. Obrazil je položaj italijanske narodnostne skupine v Jugoslaviji in njihovo vključitev v našo socialistično graditev. Zlasti je poudaril vsakršno enakopravnost Italijanov v državi, kjer ni diskriminacije in šovinizma. Sprejema so se udeležili številni predstavniki italijanske manjšine, naši in nekateri italijanski novinarji ter predstavniki naših oblastvenih in političnih forumov, med njimi tudi sekretar OK ZKS Albert Jakopič-Kajtimir in predsednik OLO Albin Dujc. Na sprejemu pa je bil navzoč tudi generalni konzul v Kopru dr. Guido Zecchin.

Kaj je novega pri Slovencih na Koroškem

Pred tednom dni so začeli v Dobri vas na Koroškem graditi gospodinjstvo šola. Za to nemško strokovno šo-

lo, ki bo stala na ozemlju, ki je naseljeno skoraj izključno s Slovenci, bodo porabili 4 milijone in pol šil-

Sprejem POSVETU

OBNOVLJENI RAZOROŽITVENI RAZGOVORI ZSSR — ZDA

Pretekli ponedeljek so se začeli v Washingtonu razgovori med ZSSR in ZDA, ki naj bi na bilateralni osnovi pripravili obnovo pogajanj o razorožitvi, prekinjenih lani 27. julija v Ženevi. Na ameriški strani je sicer takoj v začetku teh razgovorov prevladoval skepticizem, vendar večina delegacij v Združenih narodih podarja, naj rešita obe strani vsaj bistvena vprašanja, da bi se za 31. julij napovedani ponovni razgovori v Ženevi res začeli. Sovjetska delegacija med drugim tudi predlaga, naj bi v bodočo pogajanja vključili tudi pet izvenblokovskih dežel, medtem ko ZDA zahtevajo, naj bi vključili v pogajanja vsaj dve nevtralni državi — Mehiko in Indijo.

LAOŠKA KONFERENCA V ŽENEVI

Medtem ko so trije laoški principi dosegli na prvih uradnih razgovorih načelen sporazum o prihodnji notranji in zunanji politiki.

V nekaj vestah

ALZIR: V bližini Blide je prišlo do spopada med alžirskimi borci in francoskimi vojniki. Ubita sta bila dva francoska vojaka, trije pa so bili ranjeni. V bližini Blide je bil tudi napaden potniški avtomobil. Vseh pet potnikov je bilo ubitih.

PARIZ: V mesto La Roche-sur-Yon v Bretagni se je pred dnevi pripeljal s traktorji iz bližnje okolice kakih tisoč kmetov, ki so zaprli dohod k posloju prefektore. Demonstranti, od katerih jih je bilo mnogo oboroženih z vilami, so preprečili vsem uslužbenecem prefektore, da bi prišli na delo. Kmetje zahtevajo, da izpuste dva njihova predstavnika, ki so ju zaprli po incidentih v Morlaixu pred dobrim tednom. V raznih okrajih Bretagne so že kakih deset dni kmečke demonstracije v protest proti vladni kmetijski politiki in znižanju cen krompirja.

LOS ANGELES: Letalstvo ZDA je objavilo, da so v Tihem oceanu našli konico satelita »Discoverer 25«, ki so ga uspešno izstrelili v petek. Konica je težka 136 kilogramov.

SLOVENSKI JADRAN

Urejuje uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik Rastko Brajška. Izhaja vsak petek. Izdaja CZP Primorski tisk Koper. Uredništvo in uprava v Kopru, Cankarjeva 1, telefon 170. Posamezen 800 din, za tujino 1600 dinarjev ali izvod 20 din. — Letna naročnina 3,5 am. dolarja. — Bančni račun 002-11-181. Rokopisov in fotografij ne vračamo. — Tisk in kličje tiskarna CZP »Primorski tisk«

HRPELJSKA MLADINSKA ORGANIZACIJA MED NAJBOLJŠIMI

V pripravah na velike naloge

Okrajni odbor Ljudske mladine je nedavno podelil denarno nagrado mladinski organizaciji v Hrpeljah, ki se je izkazala kot najboljša v organizaciji in izvedbi programa proslave letošnjega dneva mladosti. Sprito relativno pomanjkljivih pogojev, zlasti materialnih, je prizadevnost mladinske organizacije v občini Hrpelje toliko pohvalnejša, ker izhaja iz pravilne vzgojne zavesti in politične usmerjenosti, kakršna naj narekuje naši mladini utiranje poti v plodno in konstruktivno sodelovanje v izgrajevanju socialističnih družbenih odnosov. Ta misel je dala pobudo za kratek razgovor s predsednico občinskega komiteja mladinske organizacije, tovarnišico **MARICO SEGULINO-VO**, uslužbenko pri predsedstvu občinske uprave v Hrpeljah.

Tovarišica Marica, ali bi mi lahko povedali, kako za mladinci izvajate delovni program, ki je bil sprejet na zadnji občinski konferenci Ljudske mladine?

Te dni smo imeli sejo občinskega komiteja, katere se je udeležil tudi predsednik Okrajnega komiteja tovariš Franc Karmel. Pri tej priložnosti smo izročili predsednikom štirih komisij delovne programe in navodi-

la za izvajanje programov. Po zgledu Socialistične zveze smo tudi v naši organizaciji razdelili delo na štiri sekcije in v ta namen imenovali prav toliko komisij. Sklenili smo, da se bomo v izvajanju delovnega programa čim tesneje povezali s pripadniki JLA. Zato smo kooptirali v komitej tudi enega zastopnika vojske, ki jo je na tej seji zastopal kapetan Siniša Djordjevič. Prav tako smo sprejeli pobudo zamejskih kulturnih in športnih organizacij za medsebojno

sodelovanje v raznih tekmovalnih prireditvah.

Kaj imate v načrtu glede razširitve in utrjevanja mladinske organizacije na vašem področju?

Pripravljamo ustanovitev mladinskih aktivov v podjetjih JELKA v Kozlini in MEHANO TEHNIKA v Motoriji. V vsakem od navedenih podjetij je zaposlenih nad dvajset mladincev in mladink. Razen tega bomo pregledali delo v osnovnih organizacijah in po potrebi izmenjali vodstvo.

Kako se bo mladina po vašem mnenju udeleževala v bodoče v kulturno-prosvetnem delu?

Člani organizacije imajo veliko volje in veselja za dramatično in športno izživiljanje. Po lanskem uspelem nastopu na odru v Hrpeljah, ko so nastupili in uprizorili tridejansko komedijo v dveh mesecih, se je razpoložilo za to vrsto prireditev še stopnjevalo. Potrebno pa bo, da sedanji odbor SVOBODE spremeni svoj odnos do mladinskih prireditev in da podpre težnje mladine tako s konstantnimi pobudami kakor tudi z vsestransko pomočjo. Prepričana sem, da bi na ta način prevzela mladina iniciativo ne samo za pogostejše odrske prireditve, marveč tudi za organizacijo pevskega zbora, poživitev godbene sekcije in še za marsikaj drugega. Samovoljno odločanje posameznikov, ki razen tega nimajo potrebnih sposobnosti in izkušenj v prosvetnem delu, utegne množično, predvsem mladinsko kulturno-prosvetno delo samo ovirati, če že ne sploh onemogočiti. Zgovorna slika takega nezdravega odnosa je tudi neurejen oder in pomanjkljivo vzdrževana prosvetna dvorana.

V kakšnem delu ste še sicer trenutno zaposleni?

Pripravljamo praznovanje dneva borcev in dneva vstaje. Na predvečer dneva borcev bodo mladinci odšli na Slavnik venec, s katerim bodo okrasili spominsko ploščo padlim kurirjem. Razen tega bomo uredili in okrasili spomenike in grobišča padlih borcev in talcev. V nedeljo, 2. julija bodo v Podgradu mladinska športna tekmovanja med pripadniki JLA in člani Partizana. Razvijamo intenzivno propagando za udeležbo republiške proslave dneva vstaje v Ljubljani. Za sodelovanje v Zvezni delovni akciji je iz naše občine letos predvidenih po planu 5 mladincev. Skušali bomo ta plan povečati. V kratkem bomo ustanovili v stekarskem obratu TOS v Hrpeljah klub mladih proizvajalcev. Prav tako v obratu IPLAS v Podgradu.

Omenila mi je še, da je seja, na kateri so se pogovorili o vseh navedenih zadevah in še marsikaj drugega, trajala tri in pol ure. Hrpeljska mladina torej z vso resnostjo pristopa k uresničevanju svojega poslanstva in čvrsto stopa po poti priprav za prevzem odgovornih nalog v bodočnosti. (Zato je bila nagrada tej mladinski organizaciji zasluženo podeljena. Jaša

gov; 2 in pol milijona bo prispevala država, dva milijona pa bodo porabili iz plebisitnega darila. Nihče se ne protivi gradnji strokovne šole za kmečko mladino, več kot čudno je le to, da niso doslej zgradili nobene slovenske šole s pomočjo javnih sredstev. Kmetijski šoli v Podravljah in gospodarska šola v St. Rupertu nista prejeli niti šilinga podpore iz javnih sredstev. Ko je zastopnik KGZ dr. Mirt Zwitter upravičeno zahteval na obnem zboru Koroške kmetijske zbornice skromno podporo 60.000 šilingov za ti dve šoli, so mu to prošnjo odbili. Takšna je torej enakopravnost obeh narodnosti v deželi, ki ji 4. paragraf 7. člena državne pogodbe jamči kulturno, upravno in sodno enakost.

V Domu glasbe je priredila mladina slovenske gimnazije v Celovcu zaključno akademijo. Nastopilo je pet zborov. Na sporedu so bile tudi recitacije. Prireditve so se udeležili deželni glavar Wedenig, predsednik Sveata za znanost in kulturo LRS tov. Kocjančič in generalni konzul v Celovcu tov. Trampuž.

2. junija so odprli v Domu umetnosti v Celovcu razstavo slovenske umetnosti. Na njej razstavlja 17 slikarjev in 8 kiparjev. V kratkem bo sledila podobna razstava del koroških slikarjev v Ljubljani.

Po stopinjah Brkinske čete

(Nadaljevanje)

V nadaljevanju poročila, da je v spopadu z italijansko zasedo padel en tovariš. O spopadu pri Mrzljani med obmojnimi oddelkom in partizani poročajo Italijani, da je bil 1. 8. 1942 in da sta v spopadu padla dva partizana (Distretto territoriale di Trieste 1. 8. 1942). Nekaj verjetnosti je, da bi drugi partizan bil prav Slavko Kovač-Smelj, za katerega sicer govorijo drugi podatki, da je padel pri »Črnihih studencih« 2. 8. 1942 (Dušan Prijevec: Na Primorskem so izkopali puške, Slov. zbornik, str. 511). Skupina, v kateri je bil Rihard Knez-Stanko, je naletela na Italijane na Peki. V eni izmed skupin je bil tudi A. Firm iz Kozjan.

Brkinska četa je po prihodu na mesto spopada našla mrtvega borca in organizirala njegov pokop na pokopališču na Premu. Skupno s terenci je organizirala iskanje borcev in skupin in v enem dnevu zbrala 18 borcev Smeljevega bataljona. Patrulja

Brkinske čete je teh 18 borcev spremljala na povratku v Loško dolino do koritniških gozdov, kjer je bila prve dni avgusta meseca 1942.

Po napadu pri Prelozah 29. 7. 1942 so Italijani nadaljevali ofenzivo na področju Brkinov. Zategadelj se je Brkinska četa porazdelila v dve skupini. Ena se je iz Brkinov umaknila v koritniške gozdove, druga na odsek Studena gora; po ofenzivi sta se okrog 12. 8. 1942 zopet združila v Brkinih.

Konec julija 1942 je prišlo do dveh izredno pomembnih odločitev za nadaljnji razvoj osvobodilnega boja na Primorskem.

22. julija je v skladu s sklepi konferenčne treh partij (KPI, KPA in KPJ) na vprašanje CK KPJ tudi Kominterni s posebno kmečko odobrila načrte CK KPJ, da na vsem terenu Slovenskega Primorja in Istre, kjer žive Slovenci in Hrvati, formira svoje partijske organizacije. Pri tem se je treba spomniti na to, da je na tem ozemlju med obema vojnama organizacijsko obstajala samo KPI, čeprav so bile med vodilnimi primorskimi komunisti slovenske narodnosti in KPS že poprej tesne vezi. Sele na osnovi tega pomembnega sklepa KI je dobilo narodnoosvobodilno gibanje v Slovenskem Primorju svojo lastno partijsko organizacijo, s tem pa seveda šele pogoje za vseljidski razmah narodnoosvobodilne borbe in revolucije, saj je pozneje dejansko prav slovenska Partija na tem slovenskem ozemlju postala tista privlačna avantgarda primorskega narodnoosvobodilnega boja, ki ji je šele uspelo vključiti v revolucionarno gibanje vse primorsko ljudstvo.

31. julija 1942 je bil v Gorici sestanek najvišjih italijanskih vojaških predstavnikov, ki se ga je udeležil Mussolini, načelnik štaba Ugo Cavalero, armadni general Ambrosio itd. Na tem sestanku so morali priznati obstoj majhnih oboroženih partizanskih formacij na področju Podgrada, Ilirske Bistrice in Nanosa, na italijanskem teritoriju. V sklepnih mislih je duce odredil prehod na siloviti postopek, da je treba partizanski dejavnosti odgovoriti z železom in ognjem...

5. avgusta 1942 je komandant 23. armadskega zbora general Alberto Ferrero sporočil podrejenim enotam, da je vrhovna komanda zadolžila 23. armadni zbor za poveljstvo nad vsemi vojaškimi enotami, za koordinacijo akcij proti partizanom na vsem področju Slovenskega Primorja in za

vodstvo nad operacijami proti partizanom tudi v primerih, če bi operacije zahtevale politične oblasti. V isti čas sovpadajo italijanski ukrepi o vzpostavitvi organizacije »obveznih« in »navadnih« blokov vzdolž stare italijansko-jugoslovanske meje, preko katere se »infiltrirajo« partizani iz Ljubljanske pokrajine v malihi skupinah po 3 in 4 (akt XI. arm. zb. 013/650 z dne 6. 8. 1942; Com. Supr. S. I. M. Centro di Trieste št. 14104 z dne 7. 8. 1942).

Takoj po sestanku v Gorici so italijanske enote na Primorskem začele izpolnjevati Mussolinijevo direktivo. Na hribovitem področju severno od Brkinov je neugotovljena ital. enota 2. 8. 1942 obkolila vas Laže, aretirala vse, ki jih je zalotila na polju, zlasti pastirje, brezglavo streljala na ljudi, ki so slučajno prihajali domov in ob tej priložnosti ustrelila Jožeta Ižanca in Janeza Pangerca (izj. Marije Ižanc). Brezglava ubijanja so bila tudi okoli vasi severno od ceste Razdrto-Postojna. Ubit je bil slikar Metod Simčič iz Razdrtega, ranjena pa Sever in Brailih, prvi iz Vel. brda, drugi iz Stranj. Ital. dokument (Vesti »Notiziario No 8«) omenja za čas okrog 10. avgusta spopad med partizani in Italijani v coni Hruševje. V nadaljevanju zahteva dokument tudi na Primorskem iste ukrepe kot v Ljubljanski pokrajini.

V dneh pred veliko ofenzivo se je Brkinska četa v skupinah vračala na zborna mesta pri Celjah. Vsaka skupina je še vedno imela svoje taborišče. Javke je imela četa organizirane v Celjah, Smrjah, Prelozah, Brezovem brdu. V tistem času je prišel v Brkine tudi ranjeni Karlo Maslo z obema borcevoma, ki sta ga spremljala. Zaradi stalnih hajk se je Brkinska četa številčno občutno zmanjšala. Objektivni razlogi: nenehna ofenziva italijanskih političnih in vojaških oblasti, ki je prizidejala izgube tudi terenski organizaciji. Borci Brkinske čete so morali vsak čas menjati taborišča v gozdovih okoli Preloz, Celj, Janeževoga brda, Tater, Ostroznega brda; na nobenem mestu niso ostali dalj kot dva dni. Vse to pa je imelo za posledico pomanjkljivo hrano, slabo oborožitev, pomanjkanje streliva, hrane in obleke. Takšna situacija je seveda zmanjšala borbenost čete.

Takoj po prihodu obeh skupin je italijanska vojaška oblast pripravljala veliko ofenzivo proti Brkinski četi.

JANEZ KRAMAR
(Nadaljevanje sledi)

V okviru kulturno-umetniških prireditev Italijanske unije za Istro in Reko je bila med drugim v Kopru tudi razstava otroških risb s temo »20 let revolucije«. Razstava je bila v prostorih koprškega muzeja, naš posnetek pa je z otvoritve, ki se je je udeležilo številno občinstvo. Istega dne zvečer je bila v Izoli osrednja prireditev najboljših italijanskih kulturnih krožkov in delavsko-prosvetnih društev

Ne podcenjujmo nekaterih slabosti

Ob novi gospodarski zakonodaji in ob vrsti pojavov, o katerih razpravljamo prav te dni, bi bilo posebno važno posvetiti več pozornosti odnosu med proizvodnjo in osebnimi dohodki ter potrošnjo na drugi strani. Sedanje stanje kaže namreč občutne znake deformacije. Ker gre za nadvse važno merilo in regulator ne le v sedanjih, ampak tudi bodočih ekonomskih dosežkov v našem okrajnem gospodarstvu, ni odveč nasvet vsem gospodarskim organizacijam, predvsem pa naši operativi v podjetjih, da dosledno upoštevajo sorazmerje med produktivnostjo na eni strani ter gibanjem osebnih dohodkov na drugi. Na to opozarja čedalje bolj izrazita težnja v nekaterih gospodarskih organizacijah oziroma ekonomskih enotah, da proizvajalci preveč razpravljajo v svojih samoupravnih organih o delitvi dohodka, bore malo pa je govora o ustvarjanju tega dohodka ter o odkrivanju rezerv, da bi osebne dohodke in potrošnjo vskladili z

ustvarjeno proizvodno vrednostjo ekonomskih enot.

Podatek za občino Koper na primer kaže, da so osebni dohodki porasli za okrog 37% v primerjavi s preteklim letom, medtem ko je 20-odstotni porast produktivnosti (pretežno posledica angažiranja subjektivnih činitelev v podjetjih in rezultat povečanega števila delovne sile, mo-

demizacije in organizacije dela) le slaba protiutež za povečane osebne dohodke.

O tem pomembnem vprašanju so med drugim razpravljali tudi komunisti koprške občine na zadnjem plenarnem zasedanju, ko so sprejeli vrsto sklepov, da bi te pojave kar najhitreje odpravili in njih posledice tolmačili upravljavcem v ekonomskih enotah.

Drugi pojav, ki so ga prav tako komunisti obsodili, pa je neupravičeno dviganje cen za vrsto proizvodov široke potrošnje, med katerimi so tudi nekateri osnovni življenjski artikli. Vsekakor bi morala družbena kontrola bolj odločno nastopiti proti slednjemu pojavu neupravičenega dviganja cen, kajti tudi to je eden izmed vzrokov omenjenih neskladnosti. (bb)

Kje so ladje

BIHAC je 19. junija odplula iz Antwerpena s tovorom za Italijo
 BLED je bila na poti iz New Yorka za Koper 23. junija v Tangerju
 BOHINJ je 17. junija priplula iz Koprav v New York
 BOVEC je 20. junija priplula iz New Yorka na Reko, kjer razklada
 DUBROVNIK je 12. junija odplula iz Leningrada s tovorom za Italijo
 GORANKA je na Japonskem, kjer manipulira s tovorom
 GORENJSKA je 17. junija odplula iz Koprav za Aleksandrijo
 KOROTAN je 17. junija odplula iz Genove za Aleksandrijo in Beirut
 LJUBLJANA je 18. junija odplula iz Latakije za Zdanov
 MARTIN KRAPAN je v Port Sudanu, kjer natovarja
 PIRAN je 18. junija odplula iz Neaplja za ZDA
 POHORJE je v Avonmouthu, kjer manipulira s tovorom
 ROG je 19. junija odplula iz Gateheada za Bremen
 TRBOVLJE je 16. junija odplula iz Bombaya za Karachi in Japonsko
 ZELENGORA je v Benetkah, kjer manipulira s tovorom

OBVESTILO

Prosimo bralce in naročnike Slovenskega Jadrana, da nam oprostijo neprostovoljno enodnevno zamudo, ki je nastala zaradi prekinjene dobave vode tiskarni. UPRAVA

NAŠ GOSPODARSKI KOMENTAR

Postopno izboljšanje proizvodnje

Pričakovati je bilo, da bodo novi gospodarski ukrepi imeli sprva negativne posledice zlasti glede porasta proizvodnje in da bodo vplivali nanjo ugodne šele po preteku nekaj mesecev, zlasti pa v drugi polovici leta. V takih predvidevanjih se nismo motili, kajti že sedaj se kažejo prvi znaki izboljšanja in postopnega naraščanja proizvodnje. Podatki za mesec maj namreč kažejo, da se je proizvodnja v prvih petih mesecih letošnjega leta dvignila v celoti za 10%, dočim je bila konec aprila na 9%, v Sloveniji pa smo v primerjavi z lanskim letom v istem času zabeležili celo porast na 11,1%. S tem smo se zelo približali odstotku, ki ga predvideva letošnji družbeni plan, to je 12%.

Kot skoro vedno doslej prednjači v porastu proizvodnje elektroenergija z indeksom v maju 133, kar je razumljivo, saj ni zadevala na kake objektivne težave, kot se rado dogaja včasih zaradi mraza, suše ali prevelikih voda. Kljub deževju je elektroenergija lahko sorazmerno enakomerno izkoriščala vode. Posebno je dalje bila uspešna v tem času živilska industrija z indeksom 126, pred njo industrija gume (129), nato pa papirna z indeksom 123. Še vendar zaostaja industrija nafte, ki je celo padla na indeks 78, kar daje seveda slabe izglede, da bi ta industrija dosegla plan. V zadnjem času je odpovedal celo plin, na katerega smo polagali toliko nade in so bila podjetja, ki preskrbujejo potrošnike z butanom, prisiljena v naglici poiskati druge vire, zlasti na Hrvaškem.

V celoti je bil, kot vidimo, dosežen boljši uspeh kot v prejšnjih mesecih, kar se kaže tudi v zunanji trgovini. Res je sicer, da se je zelo povečala razlika med izvozom in uvozom, saj smo do maja izvozili za 65 milijard, uvozili pa za 103 milijarde, kar pa ni v nasprotju s predvidevanji po planu, ki bo v polovici leta po vseh predvidevanjih izpolnjen. Treba je namreč računati na velik uvoz opreme in reprodukcijskega materiala in pa na postopno in vedno večje pritekanje blaga za široko potrošnjo, ki je bilo naročeno po sklenitvi zadevnih posojilnih pogodb v tujini. Ta poseg s tujim blagom na tržišče naj

bi vplival na domačo industrijo, zlasti pa na stabilizacijo cen.

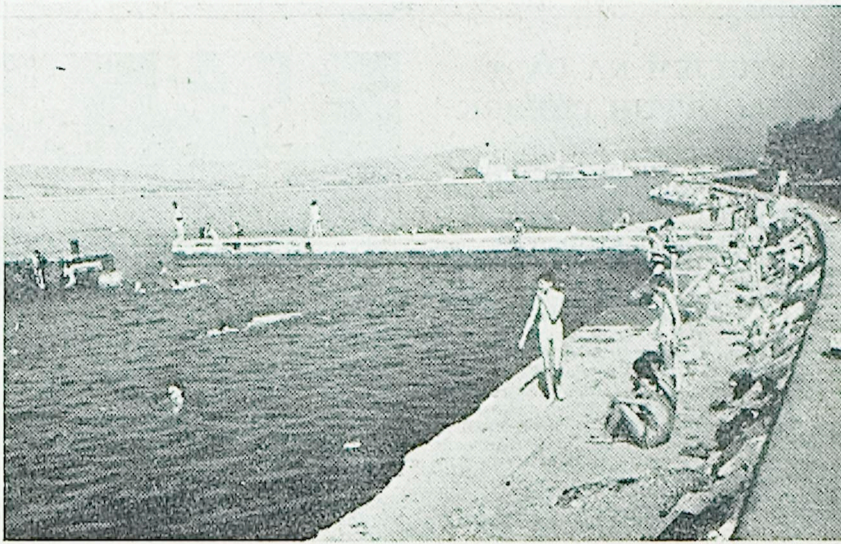
Zboljšanje stanja v proizvodnji je v maju vplivalo ugodno na stabilizacijo cen, katerih indeks je ostal nespremenjen na 104. Znotraj tega indeksa je prišlo do manjših premikov, kar se je pokazalo pri zvišanju nekaterih cen v lesni industriji, industriji usnja in obutve, živilski industriji, dočim so se znižale cene izdelkov papirne industrije in druge. Kot vedno pa so se v tem času zvišale cene kmetijskim pridelkom, kar je vplivalo na zvišanje splošnega indeksa cen in s tem tudi na zvišanje življenjskih stroškov. Indeks teh je v primerjavi z lani poskočil na 111 točk. Kot vidimo, je še vedno težišče premikov na kmetijski proizvodnji, dočim postaja industrijska proizvodnja vedno močnejši činitelj stabilizacije. -dt-

Sindikalne organizacije v postojnski občini se tudi letos trudijo, da bi čim večje število delavcev in uslužbencev prebilo letne dopuste v letovališčih na morju. Člani delovnih kolektivov »Javora«, »Nanosa« in GG bodo letovali v lastnih počitniških domovih v Piranu, Portorožu in v Zadru.

»Javorov« počitniški dom v Piranu, ki so ga med sezonama lepo uredili in na novo opremili, razpolaga s 30 ležišči. Delavci bodo lahko prebili v njem največ deset dni, dnevna oskrbovalnina pa znaša 300 din za odrasle in 150 dinarjev za otroke zaposlenih. Nekje na Koprskem bodo letos letovali tudi člani sindikalne podružnice občine Postojna.

Gotovo največjo prizadevnost v tej smeri pa je znova letos pokazala sindikalna podružnica Kovinskega obrtnega podjetja LIV, ki organizira letovanje v Vodicaх pri Šibeniku od 19. junija do 9. septembra. Tam so najeli 20 ležišč v zasebnih stavbah, prav toliko pa jih bo nudilo šotorišče. Cene dnevni penzionov bodo 650 dinarjev v šotorih in 800 dinarjev v sobah. V priklupni vasi Vodice, ki je oddaljena od Šibenika 10 km, je izredno ugodna klima, peščena plaža, organizator letovanja pa bo poskrbel za prijetne izlete na Korintske otoke, v Zlariu, na slapove Krke itd.

Glede na dejstvo, da je v Postojni nedavno propadla akcija za organizacijo počitniške skupnosti

Nenaden prehod iz hladnih deževnih dni v pravo pasjo vročino je na mah napolnil vso morskobno obalo od Koprav proti Izoli s kopalci, ki v koprskem mestnem kopalšču ne najdejo zase pravega užitka. Na sliki je mali portič v Zustersni in obala nad njim proti Koprju. V portiču bo tudi letos kot že nekaj let sem prizorišče plavalnih treningov koprškega plavalnega kluba, ki se lahko postavi zlasti z mladim naraščanjem — čeprav pri športnih forumih ni pravega zanimanja za težnje in potrebe te športne panoge

POSTOJNSKI DELAVCI PRED SEZONO LETNIH DOPUSTOV

Koristna pobuda za vse kolektive

z domom v Vrstarju v Istri, kar je prizadelo mnoge zaposlene, ki nimajo rožnatih možnosti za letovanje drugod, je sindikalna podružnica LIV sedaj povabila vse

delovne kolektive v občini, da se poslužijo njenega letovališča v Vodicaх. Pobuda kolektiva LIV je res vredna vsega priznanja. (ma)

Slabe ceste - slabo jamstvo za varnost

Pred nedavnim so na seji Sveta za promet in pomorstvo OLO Koper razpravljali mimo PTT problematike, o čemer smo v listu že poročali, tudi o nadvse kritičnem vprašanju cestnega prometa v našem okraju. Gre predvsem za vzdrževanje in modernizacijo cestnega omrežja, kar se je posebno zaostriilo v zadnjih letih, ko se je promet povečal za 400%, število motornih vozil pa v zadnjih šestih letih kar za 800%. Le sredstva, namenjena za vzdrževanje cest, niso v bistvu višja, kar očitno opozarja na enega najbolj perečih problemov pri nas. To dokazuje tudi podatek, da je v našem okraju določenih letno za vzdrževanje enega kilometra ceste zgolj 51 tisoč dinarjev, medtem ko imajo marsikje drugod v ta namen na razplaogo 200 tisoč in več.

Zaskrbljenost pristojnih organov je torej povsem umestna in zares ne preostane drugega, kot da v bodoče vprašanju vzdrževanja in modernizacije cestnega omrežja posvetimo več pozornosti.

Člani Sveta za promet in pomorstvo so med drugim obravna-

vali tudi odnos nekaterih cestarjev do cest, ki so jim zaupane za vzdrževanje. Marsikje bi lahko z malo več sistematičnosti in z večjim čutom odgovornosti ter pravočasnim ukrepanjem prihranili svojemu podjetju marsikak izdatek. Vzemimo za primer samo cestno prometne znake, ki jih pobalini nekaznovano uničujejo. Pravočasna intervencija cestarja in prijava povzročitelja organom LM, bi marsikdaj pomenila konec uničevalne strasti takih neodgovornih ljudi.

Precejšnjo škodo povzročajo skupnosti tudi domači in tuji voznički ob raznih prometnih nesrečah in karambolih, ko sicer nehoti uničijo ta ali oni prometni znak ali drugi cestni objekt. Zato se Svet za promet upravičeno zavzema za to, da bi v bodoče dosledno zahtevali odškodnino za slednjo škodo.

Ni odveč tudi prigovor, da bi moralna direktiva za ceste svoje cestarje bolj stimulirati. Trud okrog izdelave oziroma dopolnitve sedanjih pravilnikov bi se nedvomno že v kratkem času bogato obrestoval. (b)

O ČEM RAZPRAVLJAMO ★ O ČEM RAZPRAVLJAMO ★ O ČEM RAZPRAVLJAMO ★

Človek-rezerva tudi v kmetijstvu

Na letni okrajni konferenci sindikata kmetijskih, živilskih in tobačnih delavcev, ki je bila v začetku junija, je bila kot glavna točka na dnevnem redu delitev dohodka in decentralizacija upravljanja v kmetijstvu.

Kolektivi kmetijskih obratov so že doslej živahno razpravljali o uvajanju novega gospodarskega sistema. V vseh teh razpravah je prišlo do izraza široko zanimanje proizvajalcev, ker vidijo v novem sistemu možnost hitrejšega reševanja nekaterih zelo perečih problemov kmetijskih delavcev. Razveseljivo je, da se nam tudi v kmetijstvu kažejo že prvi rezultati. To trditve osvetljujejo podatki o smelem uvajanju ekonomskih enot in oglabljanju upravljanja. Tako so se v Kmetijski zadrugi Ilirska Bistrica odločili za uvedbo 6 ekonomskih enot, ki bi jih upravljali zbori oziroma upravni odbori enot, kjer je več kot 30 zaposlenih. V KZ Izola imajo že uvedene štiri ekonomske enote, do konca junija pa bodo izvolili organe upravljanja. V živinorejsko-poljedelskem kombinatu Postojna je v zasnovi sedem ekonomskih enot. Tečejo pa še razprave o nadaljnji decentrali-

lizaciji, ki bo dejansko omogočila proizvajalcem v določeni dejavnosti v okviru sedanje osnutka ekonomskih enot neposredno odločanje v gospodarjenju in delitvi uspeha. Podobni rezultati so že doseženi tudi v KZ Lucija, Sežana, Pivka in Postojna. Kmetijski kombinat Koper je pred časom izvolil obratne delavske svete, praksa in uspehi njihovega dela pa že silijo kolektiv, da razmišlja o nadaljnem približanju upravljanja neposrednemu proizvajalcu.

Konferenca je jasno podčrtala, da se morajo v sedanji fazi sindikalne organizacije v kmetijstvu najodločnejše zavzeti za takojšnjo izvolitev organov upravljanja v nižjih gospodarskih organizmih. Tej nalogi je treba podrediti računsko-tehnične priprave, ki pa so bile doslej v večini kmetijskih podjetij deležne večje pozornosti kot decentralizacija upravljanja.

Delegati so v zvezi z gospodarjenjem v novih pogojih opozorili na pereč problem v našem kmetijstvu, to je na nerentabilnost nekaterih dejavnosti družbenih kmetijskih obratov. Ugotovili so, nerentabilnosti niso vedno

vzrok objektivne težave — med njimi na primer še vedno močan administrativni vpliv na cene kmetijskega proizvoda —, ampak tudi subjektivne slabosti. Tako je konferenca kritično ocenila doseženo investicijsko politiko v kmetijstvu, na katero proizvajalci doslej niso imeli nobenega vpliva. V našem okraju, zlasti na obalnem področju, imamo vrsto primerov, ko so se družbena sredstva vlagala v kulture, kasneje pa se je izkazalo, da za uspevanje teh ni bilo potrebnih pogojev (Črni kal, Lucija, Seča), ali pa primerov pretirane naglice pri realizaciji samo dela zamišljene investicije. Eden izmed najbolj bolečih problemov, ki povzročajo našemu kmetijstvu velike težave, je fluktuacija kmetijskih delavcev. Vzroki tega pojava tičijo v neurejenih materialnih odnosih (merila za delitev dohodka in za udeležbo proizvajalcev), težkih delovnih pogojih (slabo mehansirano delo, nezadostna zaščita pred vremenskimi vplivi) in v slabih življenjskih pogojih (stanovanje, prehrana). Prav v zvezi z življenjskimi pogoji so bili na konferenci podani nekateri drastični primeri, ki za sedanje

razmere nikakor niso opravičljivi.

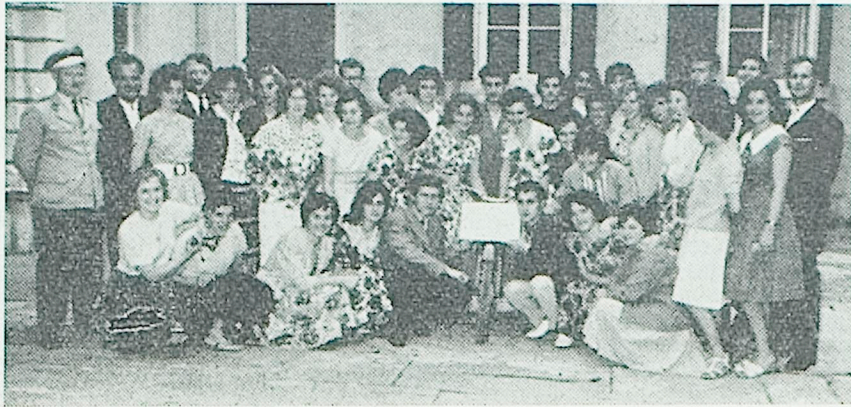
Dejstvo, da prav takšne razmere postavljajo kmetijskega delavca danes v slabši položaj od industrijskega, naravnost terja korenito izboljšanje gospodarjenja, ki pa si ga brez demokratizacije upravljanja in izvedbe novih principov delitve sploh ne moremo zamisliti. Samo tako bomo dosegli stalnost delovne sile, ki je sedaj pretežno sezonska — v ekonomskem pogledu zato manj rentabilna — zaradi neurejenih življenjskih in delovnih pogojev. Pri stalni delovni sili bomo tudi uspešneje reševali naloge v zvezi s strokovnim izobraževanjem, ki je bilo doslej deležno vse premajhne skrbi in je nizka strokovna usposobljenost predstavljala ter še predstavlja resno oviro za napredek v kmetijstvu.

Po vsem tem ni težko ugotoviti, da so naloge sindikata v kmetijstvu izredno odgovorne, kar je bilo poudarjeno tudi na konferenci. Izgovarjanje, da raztresenost obratov onemogoča delovne sindikalnih podružnic, pač ni utemeljeno. Zaključki konferenčne priporočajo vodstvom podružnic, da se prav glede na specifičnost političnega dela v kmetijstvu začnejo smejeje otresati klasičnih oblik dela (množični sestanki itd.) in se bolj posluževati razgovorov po skupinah ali s posameznimi proizvajalci.

Marjan Hodžar

SPREJEM NA ČAST ZMAGOVITIH PIONIRK

Predsedstvo ObLO Piran je v četrtek, 15. junija 1961, priredilo slovesen sprejem na čast zmagovalni ekipi pionirk, ki so osvojile prvo mesto v republiškem prvenstvu v rokometu. Osvojile so pokal Slovenije za leto 1961. Na zaključnem tekmovalnem v Ljubljani pretaklo nedelje je ta ekipa premagala ekipo »Mladost« iz Kranja z rezultatom 7:3. V imenu odsotnega predsednika je zmagovalkam čestital in se jim zahvalil za požrtvovalnost podpredsednik ObLO Piran Ivan Korošec, ki je tudi izrazil upanje, da bodo pionirke, ki so tako mlade že prinesle zmago Piranu, tudi v bodoče dosegale zmage na športnem področju in pri svojem študiju in pozneje na svojih delovnih mestih. Zahvalil se je tudi telesovzgojnemu društvu »Partizan« in poudaril, da je tudi delo v takem društvu, delo za utrjevanje naše nove skupnosti.

Letos so se učili prometne vzgoje na učiteljski šoli v posebnem krožku, prihodnje šolsko leto pa bo to že obvezen predmet. Na sliki vidimo dijake letošnjega IV. in V. letnika, ki so posejali krožek in z uspehom opravili izpite, ter njihove predavatelje

S POSVETOVANJA SOCIALISTIČNE ZVEZE V HRPELJAH

Pridobitev tudi za pasivna področja

Pretekli teden je sklical občinski odbor Socialistične zveze v Hrpeljah posvetovanje s predstavni javnega življenja o izvajanju novega gospodarskega sistema. Sekretar občinskega odbora SZDL Dušan Dekleva je v razčlenjenem poročilu prikazal današnje stanje občinskega gospodarstva, šolstva in zdravstvene službe. Kljub presenetljivim dosežkom na področju občinske ekonomike v zadnjih petih letih se ob uvajanju novega gospodarskega sistema kažejo mnoge pomanjkljivosti v dosedanjem načinu gospodarjenja, ki so hromele in ovirale še hitrejši in učinkovitejši progres saniranja in gospodarskega razvoja tega pasivnega področja.

Potem se je razvila živahna razprava, v kateri so predstavniki industrije, obrti, kmetijske zadruge ter šolstva opozarjali na razne probleme v zvezi z uvajanjem ekonomskih enot. V splošnem so naglašali pomanjkanje investicijskih in obratnih sredstev, v kmetijstvu nerazvitost in slabo mehanizacijo ter vremenske vplive na kmetijsko proizvodnjo. V šolstvu pa potrebno

poiskati ustrezne kriterije za plačevanje po učinku in izkristalizirati pojme o novem finansiranju šolstva. Za uspešnejše izvrševanje zdravstvene službe je potrebno nujno rešiti vprašanje zobne ambulante, zgraditi in sodobno opremiti zdravstveni dom, pojačati zdravstveni kader. V obeh industrijskih obratih (TOS in IPLAS) proučujejo v povezavi z matičnima podjetjema možnosti ustanovitve ekonomskih enot. Prav tako v uslužnostnih obratnih podjetjih. Najdlje so v tem pogledu v podjetju JELKA v Kozini, ki že posluje v ekonomskih enotah.

Živahna in plodna konferenca je izzvenela v ugotovitev, da so tudi na tem pasivnem področju dani pogoji za uveljavitev novega gospodarskega sistema na vseh obravnavanih domenah javnega življenja. Za čim hitrejši in učinkovitejši uresničevanje novega sistema pa bo morala Socialistična zveza kakor tudi dru-

ge politične organizacije pritegniti k neposrednemu sodelovanju vse prebivalstvo komune.

J. Ž.

Uspeli produkciji GS v Piranu

Ob zaključku letošnjega študijskega leta so gojenci piranske Glasbene šole poredili dve javni produkciji. Prva je bila v četrtek popoldne za gojence, ki obiskujejo podružnico šole v Portorožu in pa za gojence nižjih letnikov šole v Piranu; druga pa je bila svečana akademija, ki so jo gojenci višjih letnikov priredili v proslavitev 20-letnice vstaje slovenskega ljudstva in pa v spomin 5-letnice obnovitve šole v veliki dvorani Tartinijevega gledališča v Piranu. Na produkciji, ki jo je v Turističnem domu v Portorožu organizirala voditeljica portoroškega oddelka šole, Majda Lovčotova, sta se posebno izkazali Vlasta Koselj in Jasna Krat. Na klavirju odlično sta opravili zaključni letni izpit. Med pevskimi se je posebno odlikovala Majda Horvat iz Strunjana, največji aplavz publike pa je žel mali violonist Alvis Galle, katerega je spremljala na klavirju mamica, ki je prav tako gojenka šole in se uči tako klavirja kot petja; v obojem je pokazala

Zaključek sindikalnega šahovskega prvenstva Slovenije

Od nedelje 25. junija pa do 29. junija bo v Piranu zaključno tekmovalje XII. moštvenega šahovskega prvenstva sindikalnih podružnic Slovenije. Organizira ga Šahovska zveza Slovenije. K tekmovalju bo pripuščenih 28 zmagovalnih moštev iz vseh krajev naše republike, med njimi pa tudi zmagovalci lanskega turnirja —

moštvo podjetja za PTT promet iz Ljubljane. Vsako moštvo bo štelu po 6 članov, ima pa lahko tudi dve rezervi. Igralo se bo po italijanski varianti švicarskega sistema v šestih kolih. Za najbolje plasirana moštva so pripravljene lepe nagrade in priznanja republiškega Sindikalnega sveta in Šahovske zveze Slovenije. Zmagovalcu pa bo podeljen prehodni pokal.

V VOJVODINI SE JE ZACELA ZETEV

V več krajih Vojvodine so že začeli žeti ječmen, kmalu pa bodo na vrsti tudi italijanske vrste pšenice, s katero so zasejali kakih 190 tisoč hektarov.

Ker razpolagajo kmetijska gospodarstva letos z več kot 2 tisoč kombajni in več kot 3 tisoč stroji za vezanje snopov, pričakujejo, da bodo letošnja žetev opravili laže in hitreje kot kdajkoli doslej.

Razen tega letos v Vojvodini prikratk ne bodo imeli večjih težav s spravljanjem pšenice. V zadnjih letih so namreč zgradili kakih 20 silosov in več skladišč, v katerih je prostora približno za 20 tisoč vagonov žita.

KAJ PRAVIJO DRUGOD

TEGA RES NE VERJAMEM!

Na občinski konferenci sindikatov so kritizirali nekga vodilnega uslužbenca v majhnem podjetju:

»Imel smo primer v občini, ko so pretepalj vajence!»

»Da, priznamo, da se je to zgodilo pri nas,« je poslušno recital predsednik sindikalne podružnice, »toda tisti vajence je bil lenuh in se je rad skrival!«

To je bilo na konferenci.

Doma med mehaniki pa »vodilni« ni več dovolil, da bi tudi drugi govorili. Kar sam je postavil piko na i in piko za i.

»Sem jih, frkoline, mahnil, pa jih še tudi bom. Saj drugače ne bo reda v podjetju.«

DOLENJSKI LIST

OLO: NOV DELOVNI ČAS

Na zadnji seji OLO so potrdili odlok o novem delovnem času okrajnih upravnih organov: ob sredah je delovni čas od 7. do 12. ure in od 14. do 18. ure, ob sobotah od 7. do 12. ure, ostale dni pa kot doslej. Tak delovni čas je v veljavi že od 1. junija letos; mnogim, ki v dopoldanskem času niso mogli iz kakršnihkoli razlogov opraviti raznih zadev na OLO, je s tem omogočeno, da bodo to opravili ob sredah popoldne od 14. do 18. ure.

Primarske NOVICE

POSVETOVANJE V TOLMINU

Na pobudo občinskega ljudskega odbora so se v soboto sestali predsedniki delavskih svetov, direktorji in računovodje gospodarskih organizacij tolimske občine. Na posvetovanju so podrobno obravnavali stanje v podjetjih po uveljavljanju novih gospodarskih predpisov ter izvajanje decentralizacije samoupravljanja.

GLAS

SKRB ZA ČIMLEPŠE DOPUSTE

Kamnik — v tovarni Titan so poskrbeli za to, da bodo člani delovnega kolektiva čim bolje prebrli svoje dopuste. Imajo že svoj dom v Izoli, pripravili pa bodo še vrsto dnevniških izletov v razne kraje v Sloveniji. Vsak delavec se bo udeležil enega izleta. Obiskali bodo Pohorje, Dolenjsko, Logarsko dolino in slovensko obalo. Cena posameznega izleta bo zelo nizka in primerna tako z vsakega člana delovnega kolektiva.

PRVI KORAKI AVTOMATIZACIJE V INDUSTRIJI POMURJA

V nedeljo so ob navzočnosti številnih gostov iz Slovenije, Hrvaške in zamejstva ter domačega prebivalstva odprli obnovljeni avtomatizirani slatinski obrat v Boračevu. Avtomatizirani obrat za eksploatacijo mineralne vode je toliko bolj pomemben, ker je v njem organizirana tudi proizvodnja ogljikovega dvokisa, ki ga doslej v Radencih niso izkoriščali. Dnevno bodo črpali okrog 400 kg plina, ki ga bodo uporabljale razne živilske in kemične industrije, železarne itd.

Slatinski obrat v Boračevu je eden najmodernejših v Jugoslaviji. Obnova obrata je stala okrog 200 milijonov dinarjev. Ta investicija je bila vsekakor koristna, saj se bo proizvodnja slatine povečala od 6 na 13 milijonov steklenic na leto oziroma vrednost slatine od 150 na 325 milijonov dinarjev. Novi obrat v Boračevu je prva etapa obnove vseh slatinskih obratov in v prihodnjih letih bo postalo zdravilnišče Slatina Radenci eno največjih slatinskih podjetij v državi.

ZANIMANJE ZA KIPARSKI SIMPOZIJ

Čprav ni prispela v Portorož še niti polovica kiparjev, ki se bodo udeležili mednarodnega simpozija »Forma viva«, vlada za »atelite na prostem« kar veliko zanimanje. Te dni se je v Seči mudila ekipa bavarskega radia iz Münchena, ki je posnela kratek reportažni film o tem simpoziju in Portorožu. Prav tako je slovensko podjetje »Viba-film« začelo s snemanjem dokumentarnega filma, ki bo prikazal preobrazbo kamnitih klad pod rokami kiparjev v umetnine. Za snemanje dokumentarnih filmov o portoroškem simpoziju se zanimajo tudi druga domača in tuja filmska podjetja.

POSLOVALNICA TURISTIČNEGA DRUŠTVA

V četrtek, 15. junija 1961, zvečer je Turistično društvo Piran-Portorož odprlo na Tartinijevem trgu v Piranu svojo novo poslovalnico. Po načrtih inž. arh. Mirka Lipužiča jo je uredilo podjetje »Slovenija-cesta«. Na otvoritveni slovesnosti je podpredsednik Občinskega ljudskega odbora Piran Ivan Korošec poudaril, da bo nova poslovalnica vsekakor prispevala k še boljšemu poteku in razmahu turizma v Piranu, hkrati pa bo s svojo res moderno in estetsko ureditvijo v okras mesta.

Investicije za nove sadovnjake v Brkinih

Kmetijska zadruga »ZABNIK« Hrpelje - Kozina bo na področju Brkinov zasadila 170 ha površin s slivoviti in jabolčnimi nasadi in je v ta namen zavrnila pri občini za kreditno poroštvo, ki so ga odborniki na zadnji seji odobrili. Ze v preteklosti so bili Brkini znani po kvalitetnem pridelku sliv, dokler jih ni skoraj popolnoma uničil kapar. Novi na-

Z OBČINSKEGA POSVETOVANJA SOCIALISTIČNE ZVEZE V SEŽANI O DELITVI DOHODKA

Ne odlašajmo na jutri

O novem gospodarskem sistemu, o delitvi dohodka, o snovanju ekonomskih enot in o problemih in vprašanjih, ki spremljajo prve korake v eno najbolj revolucionarnih obdobij izgradnje socializma, je bilo že mnogo govora. Manj je bilo doslej slišati, vsaj na konferencah in gestankih, o podobnih nalogah na področjih, na katerih ne govorimo o izdelkih ali proizvodih, namenjenih za trg, o prevoženih kilometrih, o količini prodanega blaga in podobno, ki pa so tako pomembna, da je družba kot celota zainteresirana na njihovem dobrem funkcioniranju. Tako so področja šolstva, zdravstva in javne uprave.

Nov sistem je zaoral brazdo tudi na teh področjih. Bilo bi najmanj veliko protislovje, če bi te službe v pogledu delitve osebnega dohodka in razpoložljivih sredstev sploh običale na vejah starega sistema. Tem in še nekaterim važnim vprašanjem je bilo posvečeno posvetovanje, ki ga je organiziral občinski odbor SZDL v Sežani v ponedeljek, 19. t. m.

Predvsem ugotovitev iz referata predsednika občinskega odbora Jelerčiča: z novimi ukrepi je omogočeno ustvarjanje enotnih materialnih pogojev dela za razvoj različnih proizvodnih panog in družbene dejavnosti izven gospodarstva, s čimer se izenačuje družbeni položaj delovnih ljudi, ne glede na zaposlitev.

Sredstva, ki so v tej prehodni fazi do popolnejšega sistema v javnih službah na razpolago za gibljivi del plač, so še dokaj skromna, saj jih predstavlja le 5 odstotkov plač po stanju na dan 31. decembra preteklega leta. Ugotoviti pa je treba, da je to le prvi korak, ki bi se morali ob njem kolektivni, četudi majhni, kot n. pr. na mnogih šolah, vendarle resneje zamisliti.

Vsekakor je ena najbolj neposrednih nalog šolskih odborov, svetov zdravstvenih zavodov itd., da sprejemajo pravilnike, v katerih se bodo odločili za metodo, ki bo v največji meri upoštevala tudi objektivna merila. Osební dohodek slehernega člana kolektiva naj bo dvisen od njegovega dela, ki ga je treba ceniti tudi v primerjavi z delom drugih članov.

O novem načinu delitve dela plačnih sredstev v zdravstvenih zavodih še ni bilo slišati. Za šolstvo in zdravstvo velja torej apel, da ne kaže odlašati. Treba se bo zamisliti in začeti. Vsaj drugo tromesečje naj bi pomenilo odločno korak naprej. Razen članov kolektivov bodo morale ta vprašanja odločneje reševati tudi sindikalne podružnice, sveti zdravstvenih domov, šolski odbori in drugi odgovorni činitelji. Materialno osnovo te dejavnosti zagotavlja novi način oblikovanja sredstev, s katerimi razpolagajo javne službe.

Na posvetovanju je bilo tudi govora o novem položaju šol v pogledu njihovih rednih in izrednih dejavnosti, ki so povezane z možnostjo zagotovitve rednih in dopolnilnih sredstev.

Te dni so naša občinska središča polna veselega petja in vriskanja mladih in krepkih fantov, ki stopajo pred naborne komisije. Sprejem med branilce domovine je pomembna prelomnica v življenju mladega človeka, ki bo nekaj let odtrgan od svojega domačega kraja in svojecev, da bi se lahko v JLA osposobil v ravnanju z moderno vojaško tehniko

J. Ž.

KRSTNA PREDSTAVA LUKEŠEVEGA »PRGIŠČA ZEMLJE« — ZADNJA LETOŠNJA PREMIERA SLOVENSKEGA GLEDALIŠČA V TRSTU

Sklepni akord iz domačega napeva

Slovenska dramska tvornost je zapisala v svojo kroniko novo ime: Jožko Lukeš, sicer igralec ansambla SG v Trstu že petnajst let in režiser mladinskih iger. Zdaj je napisal dramo z naslovom PRGIŠČE ZEMLJE in zajel vanjo probleme tržaških Slovencev, njihovo borbo za zemljo, za obstanek in za narodnostno prepričanje.

V gledališki list je avtor zapisal: — Povedal bom, kaj me je napotilo k pisanju. Srečanje z okoliškimi kmeti, vlogradniki, živinorejci in cvetličarji, ki so ostali zvesti zemlji, mi je vzbudilo misel, da posvetim njim in njihovemu življenju svojo dramo. Pereče vprašanje našega kmetijstva, beg mladine v mesto in v tujino, naseljevanje beguncev v naših slovenskih vaseh, razlaščenje zemljišč, prodiranje industrije v okoliške vasi — vsa ta dejstva so vplivala na mojo odločitev, da se lotim drame, v kateri bi razkril in opozoril na vse te probleme, ki tarejo našo manjšino, ki je prav zaradi tega narodnostno ogrožena.

To je torej bistvo, to je tisto, kar je Lukeša težilo in je moral izpovedati. Povedal je to v družinskem zapletu ob smrti starega gospodarja, trdnega in zvičajnega kmeta, ki si je nagrabil zemlje in premoženja. Običajna trenja dedičev, borba za večji delež, sredstev ne izbira. Toda ne samo to, tu gre za več, za temi grabežljivimi dediči stoji še črna senca, ki bi se rada stegnila čez slo-

vensko zemljo, pregnala z nje domače ljudi in naselila tujce. Za gospodarsko koristjo se skrivajo še raznarodovalne tendence. Lukeš je dovolj teatarskega človeka, da je znal dejanje primerno zaplesti in stopnjevati, ga napolniti ob glavni misli še z osebnimi dramami ljudi, o katerih piše, in pokazati izhod. Res je sicer, da je problem bolj načel, kot pa rešil, toda njegova velika zasluga je že v tem, da je nanj opozoril. Da je to storil pogumno, nam je dokaz dejstvo, da je moral gledališki ansambel dolgo čakati na dovoljenje za uprizoritev in da je

končno lahko izvedel le cenzurirano delo.

Tržaški Avditorij je ob premieri, ki je bila zadnja v letošnji sezoni, napolnilo občinstvo do zadnjega stola. V rahlo napetem vzdušju se je prvič vzdignil zastor, toda že po prvih besedah starega hlapca Poldeta in dekle Vane je bil led prebit. Avtorjeva beseda, izgovorjena iz srčne prizadetosti, je našla kontakt z gledalci in jih je držala v prizadeti zavzetosti do konca drame. Tržaščani niso gledali na odru samo nove drame, gledali so svoje živ-

(Konec na 6. strani)

REPUBLIŠKA REVIIJA AMATERSKIH PEVSKIH ZBOROV V MARIBORU

Na republiški reviji pevskega zborov v Mariboru se je zbralo 13 najboljših zborov iz Slovenije in dve skupini iz zamejstva. Prireditelja revije sta bila svet Zveze Svobod in PD Slovenije in Svet Svobod in PD okrajja Maribor. Veliko in zelo akustično unionsko dvorano je občinstvo napolnilo do zadnjega kotička. Reviji so prisostvovali tudi številni in vidni predstavniki kulturnega in političnega življenja, med njimi predsednik Sveta za kulturo in prosveto LRS Boris Kocijančič, predsednik sveta Zveze Svobod Slovenije Branko Babič in predsednik Sveta za šolstvo LRS Vladko Majhen. Revija sta otvorila in pozdravila predstavnika gostiteljev — predsednik mariborskega Okrajnega sveta Svobod Lojze Štefanič in predsednik mestnega sveta Stane Knez.

Naš okraj je zastopal moški pevski zbor DPD Svoboda iz Koprja, reviji pa sta prisostvovala tudi predsednik našega Okrajnega sveta za prosveto in kulturo Stane Škrabar in predsednik Okrajnega sveta Svobod Ivan Mavsar.

Revije in festivali, ki v teh dneh tako radodarno združujejo naše amaterje z raznih področij udejstvovanja in v raznih krajih naše republike, so živi predmet razpravljanja, tehtanja dosežkov in problemov, napotkov in dobrih želja. Zato ni čuda, da polnijo tudi stolpe naših časopisov.

Da ne zaidemo preveč na široko, ostanimo samo pri petju. Komaj so izvenili zadnji akordi iz mladih grl v Celju, so že prihili v štajersko metropolo najboljši odrasli pevci in pevke, predstavniki skoraj deset tisočev amaterjev, ki pojejo v 261 zborih širom po naši ožji domovini. Ze samo ta podatek je razveseljiv in zgovorno priča, da tudi v dobi tehnizacije, mehanizacije in motorizacije nismo pozabili, da le aktivno udejstvovanje ustvarja vestransko in skladno razvitega človeka. Se prav posebno važno je to za našo socialistično družbo, v kateri ta človek ni le proizvajalec, ampak tudi upravljavec.

Amaterska dejavnost je pri tem posebno pomembna činitelj in zborovsko petje morda ene najvažnejših področij. In povejmo še to, da dosežamo v tem okviru lepe umetniške uspehe. Ne samo pevski reviji v Mariboru in Celju, ampak tudi dramski reviji v Zagorju in na Jesenicah, pa revija godb na pihalu v Novi Gorici in revija zabavnih ansamblov v Koprju vedno znova dokazujejo, da je amatersko udejstvovanje živo, ker ga potrebujemo, ker je eden izmed činiteljev našega hotenja in hlastanja po vsem lepem in veljavnem, ker hočemo in moramo izraziti tudi sebe. V

vsakem človeku je živa želja po tej ali oni aktivnosti, le najti je treba stimulativni način podpiranja in gojenja teh želja. Zato amatersko udejstvovanje ni in ne bo zamrlo, čeprav smo ujeti med radio, ki ga ima doma vsaka družina, kino, ki nam vrtil bleščeče spektakle, in televizijo, katere antene se presenetljivo množijo na strehah.

In kdo so bili ti prijatelji-amaterji, ki so se zbrali na srečanje v gostoljubnem mestu ob Dravi, in od kod? Iz vseh okrajev Slovenije — razen novomeškega in gorškega — pa tudi Slovenci s Tržaškega in s Koroškega. Preprosti delovni ljudje iz vseh poklicev, stokrat zaposleni in družbeno angažirani; združena mešana pevska zbor »Slovane« iz Padrič in »Slovenec« iz Boršta, ki ju vodi Svetko Grgič, moški pevski zbor »Vrbsko jezero« iz Loge vasi, Skofič in Hodiš pod vodstvom Hanzjeja Aichholzerja; moški pevski zbor DPD Svoboda iz Koprja, ki ga vodi Vladimir Lovec; ženski in mešani pevski zbor DPD Svoboda »France Prešeren« iz Kranja, ki ju vodi Peter Lipar, moški pevski zbor DPD Svoboda iz Ljutomerja z zborovodkinjo Ivanka Nemeč; moški pevski zbor »Obrtniki« iz Ptujja, ki ga vodi Jože Gregorc. Iz Celja sta bila dva zbor — mešani pevski zbor ZFD »France Prešeren«, ki ga vodi Danilo Brum in komorni moški zbor, ki ga vodi Egon Kunej. Ljubljana je dala kar štiri zore — mešani pevski zbor Glasbene matice (sicer vodi Ciril Cvetko, na reviji je dirigiral Brane Demšar), dva predstavnika SKUD

Na republiški reviji pevskega zborov v Mariboru je kot prvi nastopil združeni mešani zbor Prosvetnega društva »Slovenec« iz Boršta in društva »Slovane« iz Padrič (na sliki). Prvi beleži za začetek svojega delovanja leto 1900 in že pred njegovo ustanovitvijo je v kraju deloval slovenski pevski zbor. Zbor »Slovane« pa je zaživel že leta 1898. Kakor tudi delo drugih pevskega zborov na Primorskem, tako so tudi delovanje teh zborov prekinila najhujša leta fašizma in takrat so se slovenski pevci zbirali le skrivaj. Po osvoboditvi Trsta leta 1945 pa se je prosvetno življenje v Borštu in v Padričah znova razmahnilo. Združena pevska zborja vodi prof. Svetko Grgič in se lepo uveljavljata doma in na gostovanjih

Predstavniki desetih tisočev

»Akademik«, to je mešani pevski zbor »Tone Tomšič« z zborovodjem Lojzeto Lebičem in moški pevski zbor »Vinko Vodopivec« z zborovodjem Branetom Demšarjem ter Partizanski invalidski pevski zbor pod vodstvom Radovana Gobca. Maribor sta zastopala dva zbor — moški pevski zbor DPD Svoboda »Slava Klavora« in učiteljski pevski zbor »Slavko Osterc«; oba vodi Jože Gregorc.

Toliko kvalitetnih zborov najbrž še ni bilo na kupu. Pokazali so svoje uspehe in dokazali, da smo narod, ki dosega prav na področju vokalne zborovske glasbe največje uspehe. Upravili so namen revije, da bi na praktičen način pokazali raven našega zborovskega amaterizma, pogovorili so se o pogojih bodočega razvoja in o problemih, ki tarejo pevce in pevovodje. Na posvetovanju po končani reviji so glasbeni strokovnjaki povedali svoje mnenje, hvalili, grajali in svetovali. Spodbudno so dajali napotke pevovodjem, da bi lahko še izboljšali kvaliteto, da se ne bi utrjujejoče zaganjali v tisto, kar so drugod že našli. To je bil tudi namen revije, ki niti ni bila zamišljena s tekmovalnimi tendencami udeležencev in z določanjem njihovega zaporedja ob koncu tekmovalnja.

Prav zato, ker so prireditelji gledali to manifestacijo s širših gledišč, je uspela in popolnoma zadovoljiva. Dogovorili so se, da se bo čez dve leti ponovila in da bo postal do takrat Maribor manifestacijsko središče vokalne zborovske glasbe zveznega značaja in morda tudi z mednarodno udeležbo.

Prav je, da še povemo, kaj so rekli glasbeniki o koprskem zboru, ki nas je predstavil na reviji. Najbolj splošna ugotovitev je bila, da je viden precejšen napredek od prejšnjih revij, tako v izboru skladb kot tudi v interpretaciji in kulturnem petju. Predsednik glasbenega sveta pri Zvezi Svobod Rado Simoniti je med drugim rekel: »Po izvjaljski plati je imel koprski zbor najtežji program in izvedel ga je zelo dostojno. Zbor ima izredno lepe base, okrepi pa bi bilo treba z mladimi glasovi prve tenorje.« Zelo pohvalno se je izrazil še o solistu Danilu Miliču in rekel, da ima njegov tenor plemenito, zametno barvo. Skladatelj Blaž Arnič je čestital zboru k zelo zahtevnemu programu, vsem izvjalcem, dirigentu in solistu k zvočni ubranosti, ob koncu pa je vprašal, kje je najti take sočne glasove. Skladatelj in glasbeni kritik Aleksander Lajovic je prav tako poudaril težo izvajanega programa pri koprskem zboru. Najbolj všeč mu je bila Sčekova »Oj, solata grandičel«, za katero je rekel, da je izvršno grajena kompozicija, ki prinaša nove elemente v slovensko zborovsko literaturo. »Dirigent Vladimir Lovec,« je še rekel, »je na reviji dokazal, da za dirigiranje niso potrebne velike geste in da je moč tudi brez zunanjih efektov doseči ubranost in enovitost zboru. Njegovo dirigiranje zelo sugestivno vpliva na zbor, poslušalci in gledalci pa preprača o iskrenosti in doživljaju zapestih skladb.«

To bi bilo nekaj strokovnih mnenj. Se daleč bolj laskava in navdušena pa so bila mnenja poslušalcev-amaterjev, primorskih rojakov in mariborskih domačinov in celo tistih najbolj strogih sodnikov na balkonu — članov drugih nastopajočih zborov, ki so s tenkim usesom ujeli vsak odtenek.

Torej so tudi v Mariboru utihnili zadnji izpeti akordi in prijazna unionska dvorana se je izpraznila. Zdaj bodo festivalske fantare zapele v Koprju in zbrale zabavne in instrumentalne ansamble in pevce zabavnih viž in popevk. Tako intenzivno živimo to naše življenje in amaterizem ni le kompenzacija za garaški vsakdan, to je živa želja po aktivnem udejstvovanju in spreminjanju. To spoznanje

veže v eno samo trdno magistralo vse tiste, ki vedo, kaj je amatersko delovanje in ki poznajo tudi skromne stranske poti, ki te pripeljejo na to široko cesto uspeha. To je še vse tisto, kar združuje preprosti pojem udejstvovanja, pogojen s pravicami in dolžnostmi. Z. I.

PRED I. REPUBLIŠKO REVIIJO AMATERSKIH ZABAVNIH ANSAMBLOV IN ORKESTROV VIŽE, POPEVKE, JAZZ IN NAPEVI

V soboto in nedeljo 24. in 25. t. m. se bo predstavilo občinstvu v Izoli in Koprju 27 najboljših amaterskih ansamblov narodne glasbe, zabavnih orkestrrov in jazz zasedb iz vseh okrajev Slovenije. Nastopajoče skupine so izbrali na okrajnih revijah.

Narodno glasbo in napeve bodo predstavili »Veseli Libojčani«, »H-5« iz Begunj na Gorenjskem, »Veseli Sentvidčani«, »Koroški fantjes«, narodni ansambel iz Murske Sobotne in še kdo.

Največ je zabavnih ansamblov: »Elektra« iz Soštanja, »Berger« iz Celja, osnovne šole »Ivana Cankarja« iz Hrastnika, kvintet »Veseli rudarji« iz Trbovelj, instrumentalni trio Modec iz Domžal, kvartet DPD Svobode Center iz Trbovelj, kvintet Vili Petrič in trio Edi Kramer iz Maribora, instrumentalni duo Franc Može in Ladko Repar iz Dvora pri Zuzemberku, »6 črnih« iz Črnomlja ter ansambel »STEB« iz Brestanice.

Jazz nam bodo predstavili Kranjčani in »Swing 7« iz Maribora.

Sodelovali pa bodo tudi veliki plesni orkestri rudarjev iz Idrije, Kranjčani, DPD Svoboda Center iz Trbovelj in še harmonikarski orkester DPD Svobode iz Sentvida nad Ljubljano.

Koprski okraj bosta na reviji zastopala dva ansambla, in sicer zabavni ansambel »Alieto« italijanskega kulturnega krožka iz Izole ter zabavni ansambel DPD Svobode iz Ilirske Bistrice.

Prijave še prihajajo in na odru v parku Arrignon v Izoli in na Titovem trgu v Koprju bo nastopilo preko dve sto instrumentalistov in vokalnih solistov. Večera bosta programsko pestra, saj se bodo izmenoma vrstili narodni, zabavni in jazz ansambli ter veliki plesni orkestri.

Okrajni svet Svobod in prosvetnih društev v Koprju želi, da bi letošnja prva revija bila uvodni akord v vsakoletno revijo, ki naj bi se čimprej razvila v jugoslovansko revijo amaterskih ansamblov zabavne glasbe. S to svojo vsakoletno prireditvijo pa želi obogatiti program prireditelj v turistični sezoni ob naši obali. I. P.

SKUPNA JAVNA PRODUKCIJA GLASBENE MATICE IZ TRSTA IN KOPRSKE GLASBENE ŠOLE

V gledališki dvorani v Koprju sta priredili skupno javno produkcijo Glasbena matica iz Trsta in Glasbena šola iz Koprja. Za gojence koprške šole je bila to druga javna produkcija, za tržaške pa eden izmed številnih nastopov ob koncu šolskega leta v Trstu in po okoliških vaseh. Tržaščani so se predstavili z dvema violinistoma (Aleksander Zupančič in Zarko Horvatič), pianistko Jasno Logar in fagotistom Voljkom Cesarjem, ki ga vidite na sliki. Mladi tržaški glasbeniki so izpričali kvaliteto svoje šole in dobro roko pedagogov ter seveda svoje resno prizadevanje za uveljavitev v svetu glasbe.

Naše domače gojence že večinoma poznamo s prejšnjih produkcij; pri starejših ugotavljamo napredek, pri mlajših pa odkrivamo nove talente. Veljalo bi omeniti, da so letos trije gojenci končali glasbeno šolanje v Koprju. To sta pianistki Nadja Benčič in Nada Ogrin ter violinist Edvin Pohlen. Obe talentirani pianistki bosta nadaljevali šolanje na Srednji glasbeni šoli v Ljubljani, kjer sta že uspešno opravili sprejemni izpit. Obe glasbeni ustanovi — tržaška in koprška — sta se domenili za nadaljnje sodelovanje, ker je tako srečanje gojencev le koristno. V tem znamenitju bo že v jeseni produkcija v Trstu, kjer bodo gostje mladi Koprčani

Prizor iz Lukeševe drame PRGIŠČA ZEMLJE v uprizoritvi Slovenskega gledališča v Trstu. Krstna predstava je bila v petek, 16. t. m., v Avditoriju. Občinstvo je sprejelo delo z velikimi simpatijami in priznanjem avtorju

O ČEM RAZPRAVLJAMO TE DNI

Otroci pojdejo na počitnice

Starši, predvsem seveda matere, razpravljajo prav te dni, ko so jih najmlajši člani družine že razveselili (marsikje žal tudi užalostili) s spričevali, kam bodo poslali svoje otroke. Teta, stric, stara mama in ostali rodbinski člani so seveda na počitniškem seznamu na vrhu, nikakor pa seveda ne moremo prezreti že predvidenih letovanj, kolonij, taborjenj, potovanj in podobno. Organizatorji — Sveti za zdravstvo, socialno skrbstvo, zavodi za socialno zavarovanje, taborniška

vodstva, Počitniška zveza in kdo bi vse našteval, so namreč tudi letos v skrbi za naš mladi naraščaj poskrbela za kar najbolj množično vključitev mladine v svoje počitniške programe.

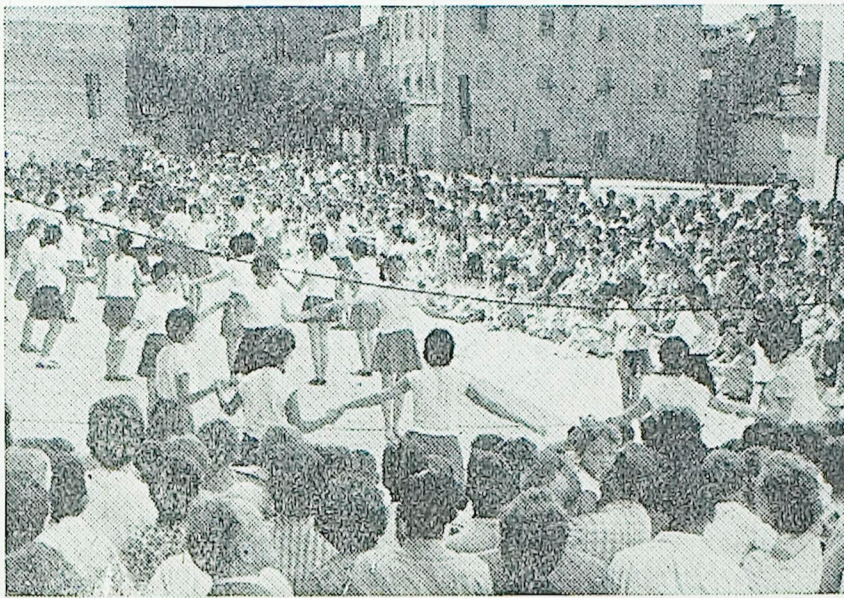
No, trenutno razpolagamo samo s podatki o zdravstvenih kolonijah in letovanjih, kajti Svet za socialno skrbstvo OLO Koper še ni dobil od občinskih podružnic socialnega zavarovanja podrobnejših programov letovanj, medtem ko letos tudi taborniki ne poročajo o svojih načrtih. Tako imamo samo podatke iz Izole, da bo taborniški odred »Jadranskih stražarjev« organiziral 24-dnevno taborjenje v Ribnem pri Bledu za 35 mladih ljubiteljev narave.

Že tradicionalna zdravstvena kolonija v Vranskem bo tudi letos sprejela 3 izmene z 28 otroki v vsaki. Prva izmena je v tej odlično organizirani koloniji že od 10. junija. Vsaka izmena bo trajala 28 dni. Naj pomembno, da bo v tej koloniji prebilo počitnice skupno 56 socialnih zavarovancev in 28 ostalih. Za prve bo plačal ZSZ več kot milijon dinarjev oskrbnine, medtem ko bodo občinski ljudski odbori prispevali

po 146 tisoč dinarjev, OLO Koper pa 364 tisoč dinarjev.

Vrsto letovanj pa organizirajo tudi občine, razen koprške, ki letos nima sredstev. Tako bo 100 mladih Izolčanov prijetno letovalo v Domžalah, 90 Pirančanov pojde v Škofjo Loko, najmanj 80 mladih Sežancev, ki se jim bo priključilo tudi nekaj otrok iz občine Hrpolje, bo obnovilo letos taborjenje ob ankaranski obali, medtem ko bodo otroci iz Postojne (okrog 100 otrok) in približno 80 otrok iz Ilirske Bistrice letos letovali v Strunjanu oziroma v Njivici pri Reki.

Seveda je to le del tega »počitniškega vlaka«, ki bo letos prav tako, kot vedno doslej, sopihal z našimi najmlajšimi in njihovimi skrbnimi vodstvi v najlepše kotičke naše domovine. Stroški, ki jih prispeva skrbnost v ta namen, gredo v desetine milijonov, toda v skrbi za zdravje in razvedrilo najmlajših tudi tokrat naša družba ne skopari s sredstvi. (bb)

SKUPNA PRIREDITEV OBEH KOPRSKIH OSNOVNIH ŠOL OB KONCU ŠOLSKEGA LETA

Obe koprski osnovni šoli sta priredili ob zaključku šolskega leta skupno proslavo na ozvočenem in lepo okrašenem dvorišču pred šolo. Na sporedu je bilo 10 izbranih točk, pri katerih sta nastopila oba pevski zbori in recitatorji, učenci so izvajali nekaj uspešnih prizorčkov, narodne plesne, preskoke čez orodje in ritmične vaje (pri teh vajah jih vidimo na sliki). V imenu obeh šolskih odborov je pozdravil zbrane starše in goste predsednik šolskega odbora I. šole Leon Perharc in je na kratko orisal težave letošnjega šolskega leta in probleme, s katerimi se je moral spoprijemati ta organ družbenega upravljanja in jih reševati s pomočjo učiteljskega zbora in občine. Po prireditvi je bila odprta razstava likovnih in tehničnih izdelkov v pritličju obeh šol.

ZDRAVSTVENA PROSVETA JE VAŽNO TORIŠČE DELA RDEČEGA KRIŽA

Dve zelo pomembni službi

Tokrat omenjamo samo dve nadvse pomembni službi Rdečega križa — službo hišne nege bolnika in službo prve pomoči, kajti v kratkem sestavku bi težko opisali obsežno področje dela te organizacije v našem okraju za minulo razdobje. Kar dvanajst osnovnih služb namreč domala vse zdravstvene in socialne dejavnosti — od službe prve pomoči, krvodajalstva, vzgoje podmladka, boja proti tuberkulozi, mlečne kuhinje, skrbi za zdravstveno ogrožene otroke do zatiranja največjega zla — alkoholizma itd.

NEPOGREŠLJIVI ZAVEZNIKI ZDRAVSTVENE SLUŽBE

Kdor pozna terensko delo osmih medicinskih sester v našem okraju, ki so v minulem razdobju vodile na terenu številne tečaje za hišno nego bolnika, bo rad potrdil, da je ta maloštevilni zdravstveni kader opravil na področju zdravstvene prosvete za res pionirsko delo. Kako bi si drugače mogli tolažiti podatke, da so medicinske sestre usposobile na skupno 40 tečajih kar 462 žena in deklet za hišno nego bolnika. Seveda je organizacija te službe, kot strokovna priprava medicinskega kadra za to delo, zahtevala od organizacije RK odgovorno nalogo prirejanja seminarjev za medicinsko osebje. Tako je Okrajni odbor RK v Kopru organiziral že leta 1959 desetdnevni seminar za medicinske sestre, dve pa sta obiskovali podobni seminarji pri GO RKS. Ker naloga osnovni koncept službe hišne nege bolnika medicinskih sestrin nalogo, da pozivijo družinske člane, kako preprečiti bolezni, in nalogo strokovno usposobiti tečajnice za pravilno nego bolnika v domači oskrbi, se mora medicinsko osebje seveda tudi samo strokovno izpopoljevati.

Vso pozornost pa zasluži tudi ugotovitev RK in zdravstvenih organov o potrebi po organizirani službi pomoči družinam v primeru bolezni v stanovanjskih skupnostih.

ZADOVOLJILA BO SAMO ENOTNA SLUŽBA PRVE POMOČI

Kljub temu, da je bila skrajna služba prve pomoči osnovna dejavnost RK, je kasneje močno stagnirala. Vendar je praksa pokazala, da službe

prve pomoči nikakor ne gre zanemarjati in da je potrebno najti enoten koncept organizacije dela, kar seveda nujno terja sistematičnost.

Pri GO RKS so se te naloge lotili že preteklo leto, ko je bil organiziran seminar za inštruktorje tečajev prve pomoči. Tega seminarja so se udeležili tudi trije zdravstveniki iz našega okraja. Kmalu zatem je organiziral tudi OO RK v Kopru več posvetovanj o organizaciji in programu dela službe prve pomoči.

Rezultati seveda niso izostali. Posebej je vredno omeniti, da je bil v zdravstvenem prosvetljevanju deležen izredne skrbi podmladek RK. Medtem ko se je leta 1959 udeležilo 28 tečajev 969 podmladkarjev, se je to število povzpelo že preteklo leto na 39 tečajev z 814 udeleženci. Znatno manj tečajev je bilo organizirano za odrasle člane, čeprav bi dobro zamišljena oblika 6- do 8-urnih tečajev prve pomoči za posamezne skupine prebivalcev lahko prišla do večje veljave.

Sami ste gospodar svoje linije

Kozmetičarke zatrjujejo, da splošnega pravila za pridobivanje lepe linije ni. Posebno škodljive so za zdravje razne diete, za katere se odločimo, ne da bi poznale svoje specifične lastnosti in pač samo zato, ker je taka dieta koristila naši znaniki ali prijatelji. Prav tako kot vsaki ženi ne pristojajo kakršnakoli nega polti ali barva las, tako tudi vsaka dieta ne deluje enako pri različnih ljudeh, še več — lahko ima prav resne posledice.

Eden izmed znanih italijanskih zdravnikov, ki se študijsko ukvarja z dietno prehrano — Italijanke imajo namreč velike preglavice s svojo linijo — dr. Lucchesi pa je vendarle sestavil nekatere

Brez dvoma bi lahko zabeležili še lepše rezultate tudi v snovanju servisnih služb prve pomoči (sedaj imamo v okraju samo tri take postaje eno v Piranu in dve v Sežani), če se pri organiziranju teh enot ne bi srečali s perečim kadrovskim problemom. (b)

MELBROSIN • preparat cvetnega prahu in matičnega mlečka (GELEE ROYALE), garantirano znanstveno stabiliziran, proizvod MELBRO-COOP (Zavod za čebelarstvo — Kalnik) dobite v vseh lekarnah. Lekarne, ki pripravljajo še nimajo, naj ga nabavijo pri »Kemofarmaciji«.

glavne točke za lepo linijo. Toda znameniti doktor se je takoj zavaroval z izjavo, da se morate pri vsaki dieti posvetovati z zdravnikom, ki pozna vaš telesni ustroj in zdravje.

Priporoča pa takole:

- uporabite soli zmanjšajte na minimum in po možnosti ne sladite preveč hrane;
- odrecite se popru, močnim začim, sladkarijam, sladkim in alkoholnim pijačam — dovoljeno pa je nekaj neslajene kave in ne premočnega čaja;
- prikuhe in solate naj ne bodo preveč slane, veliko pa naj bo na njih limoninega soka in največ polovico žlice olja;
- pijte vsak dan posneto mleko ali pa mleko v oražu z vodo ali jogurt iz nemastnega mleka;
- nikoli ne opuščajte popolnoma posameznih obrokov. Dovoljeno je le izogibanje se jedem, ki redijo in jih nadomeščati s tistimi, ki niso tolikanj hranljive;
- z zdravstvenega stališča ni priporočljiva prevelika debelost, toda prav tako je nevarno tehtati pod normalo;
- stroga shujševalna kura je dovoljena le pod strokovnim nadzorstvom;
- telovadba in razne masaže ne morejo same po sebi zagotoviti hujšanja, so pa učinkoviti pripomoček pri dovoljeni dieti;
- temeljito pravilo: ne začenjate nobene diete, če niste trdno odločeni, da boste vztrajali do konca.

Na podlagi teh splošnih ugotovitev je sestavil dr. Lucchesi tudi lestvico telesne teže, pri kateri upeštevava višino in starost ter šest dietnih jedilnikov za žene različnih poklicev in starosti.

K hlačam ali k ozkemu križu za vroče dni. Ohlapnost poudarja gube na vsaki strani gumbov

KRVODAJALCI

V dneh 12. in 15. junija 1961, so se pojavili kot krvodajalci:

MEHANOtehNIKA IZOLA: Jožef Bembič, Olivij Cenčak, Andrej Derinkuvič, Jože Lampe, Anton Jelušič, Manica Koren, Emil Kaligarič, Darko Kos, Renato Kramf, Valentin Marenčič, Jože Mezgec, Marija Mezgec, Valentin Remic, Vekoslav Svagelj, Božo Sukljan, Roman Vitez.

TGK ŠMARJE: Jelka Benčič, Renato Bonaca, Anton Cehovin, Marija Cepin, Palmiro Bebernardi, Franc Ergaver, Slavka Fortin, Dragica Germanis, Lina Gragorič, Elvira Grizonič, Emil Grižon, Olivija Hlaaj, Miroslav Jež, Janez Karas, Vid Krcar, Ivan Meteljko, Anton Oberman, Avgust Palčič, Silvana Palčič, Veronika Prodan, Klementina Pucer, Ana Reja, Matilda Skrbiš, Graciela Sluga, Jože Vežnaver, Ana Zajna.

Prgišče zemlje

(Nadaljevanje s 5. strani)

ljenje, ki je govorilo za današnji in jutrišnji dan. Srečali so jedrnato uklenjene svoje probleme, ki se ostro odražajo tam zunaj, izza bleščečih neonskih napisov in jedkega bencinskega vonja, tam, kjer dremajo zaplate rodovitne zemlje, v katero so njihovi predniki globoko zaorali ljubezen do domače grude. Zato sicer zadržana premierska publika tokrat ni skoparila s priznanjem avtorju in izvajalcem. In prav zato bi bilo nesmiselno iskati odenke dramaturških napak in ohlapnosti v Lukeševi drami »Prgišče zemlje«. Toda tudi brez vsake sentimentalne prizanesljivosti lahko rečemo, da je to delo, ki se dostojno uvršča v dramsko tvornost in da smo srečali že več slabših del tudi v tržaških uprizoritvah iz domače in tuje zakladnice.

Režiser tržaške uprizoritve »Prgišča zemlje« je bil avtor sam. Tako kot pri pisanju, je pokazal tudi tu, da pozna in obvlada odrske zakonitosti. Sceno je v svoji dognani tehniki funkcionalnih elementov in seveda prilagojeno zahtevam odra v Avditoriju zasnoval Jože Cesar, glasbeno opremo pa je oskrbel Ubald Vrabec. Največjo oporo je imel avtor v igralcih, ki so zaigrali z živo zavzetostjo in hotenjem, da bi postala drama izsek resničnega življenja in bi našla primeren in zaželen odmev pri občinstvu. To se jim je posrečilo. Gospodinja Marijo, ki je bila predstavnica vseh zavednih in poštenih tržaških mamic, je prepričljivo upo-

dobila Leli Nakrstova, njena sinova Maria in Andreja pa Julij Guštin in Silvij Kopal. Pravo presenečenje je bil hlapec Polde Alojza Miliča. Nase je opozoril že z vlogo gluhomemega govornika v Ionescovih »Stolih«, v »Prgišču zemlje« pa je pokazal izrazite črte nadarjenega karakternega igralca. V pravilni zasedbi bo za oslabljeni tržaški gledališki ansambel Milič velika pridobitev. Na gre za to, da so drugi igrali slabše kot Milič, toda njihovo priznano igralsko kvaliteto že poznamo. Če k temu prištejemo še zavzetost ob domačem delu, dobimo rezultat, ki ga bo lahko vsakdo med nastopajočimi zapisal kot svojo uspešno vlogo: Stane Raztresen, Stane Staresinič, Modest Sancin, Zlata Rodoškova, Rado Nakrst, Edvard Martinuzzi. In še gojeniki igralske šole Miranda Caharija in Nora Jankovič.

Ko smo se vračali iz Trsta proti Kopru, ko smo zapustili vsiljivo slepeče neonske reklame in se je naš avto spoprijateljil s cesto v poletni tišini istrske pokrajine, smo še vedno razpravljali o prgišče zemlje in o vsej pisani mavrici značajev in problemov, ki jih je vklebil Lukeš v to prgišče. Pred nami so žarometi ostro rezali cesto in na ovinkih so avtomobilske gume presunljivo stokale. Topoli, ki so se prikazovali v luči žarometov in izginjali v temi, so morda hušknili našo misel: tako blizu smo pa imamo tako različne probleme. Toda vmes je meja.

Zdenka Lovec

Zelili smo vroče dni, dolgo smo čakali, toda kaže, da so zdaj le tu pasji dnevi. Torej — modell za pravo poletje!

Stanje je treba takoj popraviti

Občinski ljudski odbor Sežana je pred kratkim zbral v enajndvajsetih podjetjih zanimive podatke o realizaciji celotnega dohodka, o razporeditvi sredstev, ustvarjenih v letu 1960 v posamezne sklade, o nivoju osebnih dohodkov in o zaposlitvi delovne sile.

Ze bežen pogled na te podatke kaže na dve ugotovitvi, ki nista posebno razveseljivi. Pri nekaterih organizacijah je stanje skoraj zaskrbljujoče. Primerjava realizacije celotnega dohodka v prvi tretjini lanskega in letošnjega leta kaže, da znaša letošnja realizacija le 93,1 odstotka nasproti lanskemu. V največjem zaostanku so nekatera trgovska in gostinska podjetja, izmed industrijskih podjetij pa eno. Zanimivo je, da so kljub slabši realizaciji narasli osebni dohodki za povprečno 15,5 odstotka nasproti lanskim. V nekaj gospodarskih organizacijah so osebni dohodki prekoračili 40 in več odstotkov. To pomeni, da nivo osebnih dohodkov znatno prehitava produktivnost ali pa vsaj realizacijo celotnega dohodka, kar utegne povzročiti težke posledice.

Druga ugotovitev je v tem, da so podjetja skoraj polovico sredstev za sklad vložila v sklad osnovnih sredstev. Skladi obratnih sredstev so se le malenkostno povečali in še to le v 7 od 21 podjetij. Iz tega se da sklepati, da so odgovorni činitelji in subjektivne sile v gospodarskih organizacijah prezrle smernico, po kateri naj bi vsako podjetje skrbelo za lastna obratna sredstva

ZAKAJ TAKO?

To pot bi rad spregovoril nekaj besed o plovnih redih. Širom po Sloveniji in zlasti na našem obalnem področju poznamo dve vrsti plovnih redov: tiste, ki jih izdaja naša »Jadrolinija«, in tiste, ki jih izdaja »Navigazione Alto Adriatico« v Trstu.

»Jadrolinija« tista plovne rede v srbohrvaščini, angleščini, francosčini, nemščini in italijanščini in morda v še kakem drugem jeziku, samo v slovenščini ne! Tudi za proge ob naši obali ne!

Tržaško podjetje je izdalo plovne rede samo v italijanščini in še enem tujem jeziku, v slovenščini pa seveda ne!

Takšen odnos imata ti dve pomorski potniški podjetji do slovenskih potnikov, ki jih je na naših progah daleč največ! To se ponavlja iz leta v leto.

V zvezi s tem bi rad opozoril na določbe v Videmskem sporazumu, ki nalagajo obema strankama v obmejnem potniškem prometu, da morajo biti vsi vozni in plovni redi pisani v dveh jezikih, to je v slovenščini in italijanščini, in da morajo biti tudi imena krajev navedena v obeh jezikih, kar so pri avtobusnih progah sproti od vsega začetka uredili.

Zakaj naj bi bil pomorski potniški promet izjema? Mislim na promet po določbah Videmskega sporazuma. Da ne omenjam posebej vozni redov »Jadrolinije!«
Ladjar Vrnek

in da se je letos investicijska fronta še razširila.

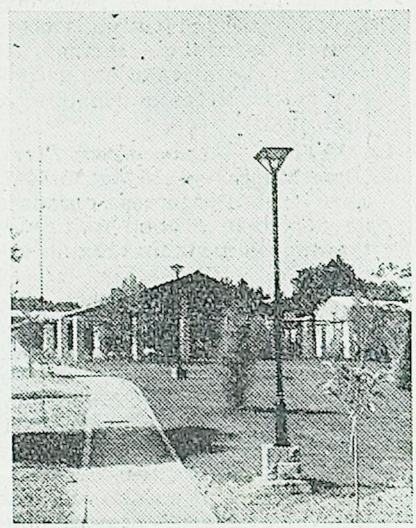
Slabosti, ki so jih pokazali ti podatki, bodo nedvomno negativno vplivali na izvajanje družbenega plana. Zato bodo potrebni

Podražena voda

Na zadnji seji obeh občinskih zborov v Hrpeljah so odborniki sprejeli med drugim tudi sklep o podražitvi vode iz Istrskega vodovoda, tako da bodo morali potrošniki v gospodinjstvih odslaj plačevati za en kubični meter porabljene vode 60 dinarjev. Uprava Istrskega vodovoda obračunava občini kubični meter vode po 200 dinarjev. Regresiranje razlike bremeni občinski proračun vsako leto 6 do 8 milijonov dinarjev, ki bi jih občina krvavo potrebovala za izvedbo prepotrebni komunalnih del. Omrežje oziroma glavni cevovod tega vodovoda kakor tudi črpalne naprave so v derutnem stanju in skoraj ne mine teden, da ne bi na-

ukrepi, ki bodo imeli med drugim za cilj tudi ojačanje lastnih obratnih sredstev. O teh ukrepih bo v kratkem razpravljajal zbor proizvajalcev občinskega ljudskega odbora.
Polde Renar

zaradi popravil vodovodnih nastopila prekinitev dobave vode prav. Zaradi takega stanja teh naprav, predvsem cevi, se nekoristno izgublja znatne količine vode iz cevovoda, speljanega po področju hrpeljske občine. Uprava vodovoda pa seveda zaračuna občini tudi to vodo, ki jo zaznamuje števec kot potrošeno. Nujno bi bilo pospešiti dograditev vodovoda iz Ilirske Bistrice do Staroda, od koder bo vodovodni odcep napajal to področje z znatno cenejšo in »neusahljivo« vodo, občinski proračun pa bo razbremenjen tako visokega prispevka.

Med najlepšimi počitniškimi domovi in okrevališči na naši obali je prav gotovo dom invalidov v Strunjanu v piranski občini (na sliki), kjer uživajo zasluženi počitek in oskrbo vojni in delovni invalidi iz vse države

Na cesti nisi sam

1. junija se je začela po vsej Sloveniji obširna akcija komisije za vzgojo in varnost v cestnem prometu LR Slovenije in podobnih okrajnih in občinskih komisij pod geslom »Na cesti nisi sam«. Namen te akcije, ki bo trajala več mesecev, bo predvsem nenehno opozarjanje koristnikov cest na večjo previdnost. Če upoštevamo, da je bilo lani v Sloveniji registriranih skoraj 48 tisoč motornih vozil in da je skoraj 70 tisoč poklicnih ter amaterskih voznikov, je razumljivo, da to narekuje večjo previdnost. Da

bi akcija »Na cesti nisi sam« kar najbolj uspela, bodo člani občinskih, okrajnih in republiške komisije za vzgojo in varnost v cestnem prometu s pomočjo prometne ljudske milice prirejali razna predavanja in sproti opozarjali voznike motornih vozil, kolesarje in pešce na napake. V teh mesecih bo veljalo načelo prometne preventivne dejavnosti, da le s poglabljanjem discipline lahko preprečimo prometne nesreče, katerih glavni vzroki so predrznost, nepremišljenost, vinjenost in objestnost.

S »Pohorjem« okoli sveta

Petinštirideset dni smo rabili, da smo prišli na Japonsko. Polasčal se nas je tisti nemir in tista radovednost, ki je tako značilna

za ljudi, ko se ladja bliža novemu pristanišču. Pričakovali smo pisma in novice od doma, že vnaprej smo se veselili kratkih sprehodov po mestu. Vse to se po dolgem potovanju na moč prileže. Večina članov posadke ni stopila na kopno vse od Sfaxa.

Na ladjo se je povznel pilot in nas povedel skozi preliv do sidrišča Moji (Modži). Sledile so pristaniške formalnosti in strogi uradniki niso dovolili kramarjem, ki so že čakali, na ladjo. Šele ko so bile formalnosti pri kraju, so nas lahko obiskali. Čakali so na čolnih pod ladjo in kričavo ponujali, pravzaprav ponujale svoje blago. Bile so skoraj same ženske. Zavzele so položaje v kakšni kabini ali v jedilnici in ponujale svoje blago. Bilo je prvič na vsej poti, da je bilo naprodaj blago ene same države — Japonske. Ponujale so tekstilne izdelke, keramiko, radijske aparate, fotoaparate, optične izdelke in celo vrsto spominkov. Zanimanje posadke za blago je bilo veliko, saj se je kupčevanje zavleklo v mrak.

Članice taborniškega voda »Morske zvezde« iz Matenje vasi pri Postojni bodo na bližnji taborniški prireditvi v Pivki tekmovali v mnogoboju in so najresnejše kandidatinje za prvo mesto v tej disciplini

TABORNIKI KOPRSKEGA OKRAJA BODO ZBOROVALI V PIVKI

PO SLEDOVIH PARTIZANSKIH BORCEV

V dneh od 28. junija do vključno 2. julija se bodo taborniki koprškega okraja zbrali v Pivki na svojem IV. zletu, ki bo letos še posebno slovesen, ker je posvečen 20. obletnici naše ljudske revolucije in 10. obletnici Zveze tabornikov Slovenije. Za to osrednjo okrajno prireditev so se ta-

VEČER MLADINSKE GLASBE

Kakor vsako leto ob zaključku šolskega leta je nižja glasbena šola v Sežani organizirala v ponedeljek, 19. t. m., večer mladinske glasbe. Nastopili so vsi učenci, ki se učijo klavir in violino.

V zvezi z dejavnostjo glasbene šole se kaže potreba po ukrepih, ki naj bi težili za pripravljajem naraščaja za glasbene sekcije prosvetnih društev, o čemer so se izjavili tudi glasbeni strokovnjaki in o čemer je razpravljajal tudi občinski svet za prosveto.

Polde Renar

borniki v okviru svojih enot temeljito pripravljali že od začetka tega leta dalje. Razen rednih uspešnih treningov ter raznovrstnih tekmovalij med vodi in četami, so v zadnjih dneh izvedli tudi odredove mnogoboje in izbrali najboljše ekipe medvedkov in čebelic ter tabornikov in tabornic, ki bodo zastopale na okrajnem mnogoboju svoje enote. Novi okrajni ekipni prvaki v posameznih taborniških disciplinah pa bodo zastopali našo okrajno zvezo na republiškem mnogoboju, ki bo v drugi polovici avgusta na Debelem rtiču.

Naše enote se niso pripravljale zgolj na tekmovalje v posameznih taborniških disciplinah, ampak vzporedno s tem so vadile tudi razne točke za kulturni in splošni program, ki ga mislijo izvesti na samih partizanskih pohodih po Brkinih, Snežniku in pivškem področju, kakor tudi za skupen kulturni spored na zaključni slovesnosti 2. julija v Pivki: poleg ostalega mislijo divaški taborniki izvesti tekmovalje v postavljanju telefonskih zvez in »lov na lisice«, pivški taborniki pa bodo ponovili uspešno igro »Jezusovi apostoli« za udeležence zleta. Koprčani, Bistričani, Izolčani in ostali pa pripravljajo razne zborne recitacije, pevške in šalivne točke za centralni taborni ogenj na predvečer zaključnega zborovanja.

Program zleta s taborniškimi mnogobojem je torej dokaj pester in obsežen, zato pa bo od organizatorjev zahteval precejšnjo iznajdljivost in naporega dela za njegovo solidno in brezhitno izvedbo.

Zlet se bo začel s tradicionalnimi pohodi po partizanskih poteh v kraje, znane iz NOB. Na pohod bo šlo pet čet. Stabe pohoda pa bodo sestavljali člani Zveze borcev in rezervnih oficirjev ter tabornikov.

Koprski, piranski in izolski taborniki bodo odpotovali iz Kopra v jutranjih urah 28. junija in šli mimo Kozine, Obrova, Pregarj v Suhorje, kjer se bodo zvečer srečali z Divačani in tu tudi izvedli taborni ogenj s

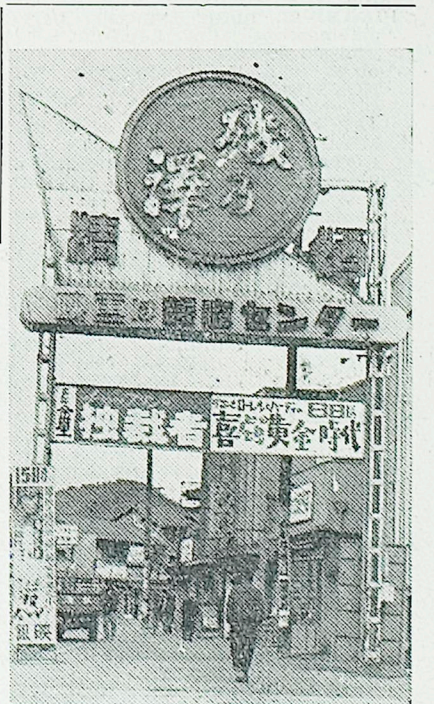
pestrim programom. Obe četi bosta krenili na pot proti Pivki naslednjega dne.

Četa iz Ilirske Bistrice bo krenila na pohod po poteh, kjer je imela karavla P1 vezo s karavlo P2 in P3, to je proti vzpetinama Strašca—Volčji hrib, nato po kurirskih poteh, Koritnice—Mašun—Juršce—Palče—Pivka.

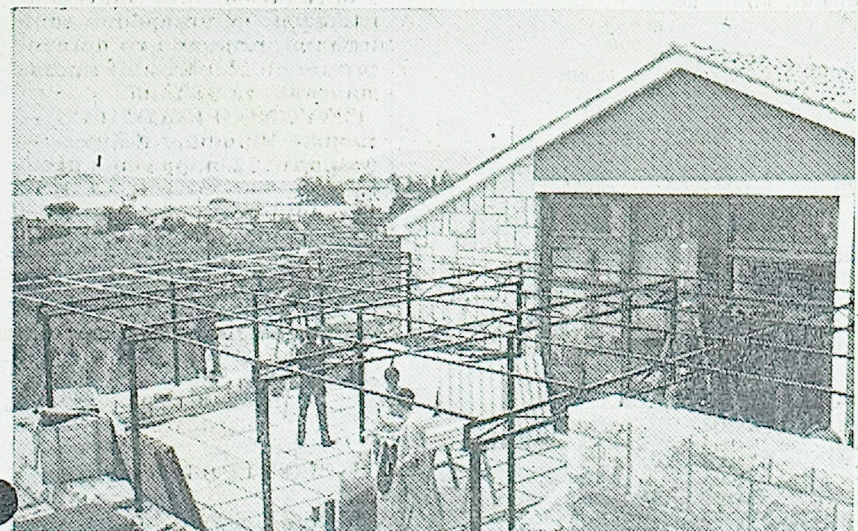
Četi iz Postojne in Prestranka pa bosta šli na pohod 29. junija v zgodnjih jutranjih urah.

Zbirališče vseh čet, ki so bile na pohodu, bo 29. junija ob 18. uri pred spomenikom padlih v Pivki. Komandirji bodo predali raport komandantu pohoda, nato bo sprevod na pivško nogometno igrišče, kjer bo zletni prostor in tabor.

Naši najmlajši, medvedki in čebelice, se bodo med seboj pomerili v mnogoboju 29. junija, v času, ko bodo njihovi starejši tovariši še na pohodu. 30. junija in 1. julija pa se bodo med seboj pomerili v taborniških disciplinah starejši člani. Na predvečer zaključnega zborovanja bo taborni ogenj s primernim programom: recitacije, skeči, pevške točke, taborniške igre, pripovedovanje prvoborcev iz brkinsko-pivškega področja itd. Zaključno zborovanje, proglasitev rezultatov mnogoboja in kulturni program bodo na sporedu 2. julija dopoldne s pričetkom ob 9.30 uri. Tabornikom, mladini in ostalim gostom iz bližje in daljne okolice bo na zborovanju spregovoril pokrovitelj okrajnega zleta, predsednik OO SZDL tov. Gustav Guzej.
R. Šiškovič

Med svojimi popotovanji po svetovnih pristaniščih prihajajo naši mornarji v stik z vsemi mogočimi kulturami in navadami raznih narodov sveta. Na sliki je lep primer japonske arhitekture na vhodnih vratih v mestno četrt japonskega pristanišča Moji, o katerem ste že večkrat brali v naših poročilih o gibanju ladij
Splošne plovbe

V Izoli so pravkar dokončali skupno restavracijo za počitniško skupnost, v kateri bodo člani štirih večjih slovenskih delovnih kolektivov dobivali med svojim oddihom ob morju ceneno prehrano

Med tem so prispeli na ladjo pristaniški delavci in delavke. S seboj so prinesli svoj dnevni obrok hrane. Oboldne so posedli na tla, razpostavili hrano — navadno se sestoji iz skodelice kuhane riže in nekaj kuhane zelenjave — prinesli vodo in pričeli jesti. Molče so premikali paličice, prigrizovali zelenjavo in v kratkem času pospravili kosilo. Zatem so oprali posodo in pospravili pribor. V polglasnem pogovoru so pričakovali čas dela.

Pristanišče Moji je na severozahodnem delu otoka Kjušu. V zadnjih letih se je promet močno povečal, saj je v okolici veliko industrijskih središč. Tik ob obali so talilnice, ladjedelnice in predelovalnice fosfata. Kakih deset kilometrov v notranjost leži mesto Kokura, ki je znano po velikih jeklarni in tovarni keramike. Središče mesta je čisto in lepo urejeno. Čeravno izdeluje Japonska vse za izvoz, so tudi domače trgovine dobro založene.

Ko smo odšli na zdravniški pregled, so nam pred čakalnico

ponudili copate, ker je v čevljih prepovedano vstopati. Toda copat za naše noge ni bilo mogoče dobiti. Hočeš nočeš smo se moralni zadovoljiti s takšnimi, kakršne so pač imeli — bile so tako majhne, da nam je več kot pol pete ostajalo zunaj.

Množična potovanja po domovini

Menda bi težko našli mladega človeka, ki mu ne bi bila znana osnovna dejavnost Počitniške zveze, organizacije za potovanja, izletništvo in oddih. Poseben čar pa ima to združenje mladih ljubiteljev prirode in potovanj po domovini zaradi številnih ugodnosti, ki jih lahko nudi vsakemu državljanu samo Počitniška zveza. Tako na primer organizira PZJ letovišča, ki so povečini ob jadranski obali, nekaj pa tudi v notranjosti. Trenutno razpolaga PZ z 38 letovišči z okrog 4 tisoč ležišči. Cena je minimalna, saj dnevna oskrbina ne presega 400 dinarjev.

Posebej pa so za potujoče skupine organizirana v 30 večjih krajih Jugoslavije prenočišča, kjer je tudi možnost cenene prehrane. Ker mladina ni točno informirana o razporedu posameznih letoviških točk PZ ter ima zaradi tega na potovanjih težave, je vsekakor koristno vedeti, da so točni podatki v Adresariju 1961, ki ga je moč dobiti na Okrajnem ali občinskih odborih PZJ.

V našem okraju 1400 aktivnih članov PZ

Po zadnjih podatkih deluje v našem okraju 40 družin PZ s 1400 aktivnimi člani. To število pa bi lahko bilo znatno večje, če bi bila mladina, predvsem tista v podjetjih, podrobneje seznanjena z ugodnostmi, ki jih nudi svojim članom PZ, nam je med drugim povedal o delovanju okrajne Počitniške zveze njen predsednik Jože Kepic.

Okrajni odbor PZJ v Kopru si še posebej prizadeva, da bi vključil v svoje vrste kar največ delavske in kmečke mladine. Znano je namreč, da prav ta mladina preživi počitnice ali dopuste najbolj nesmotrno, kar pa bi lahko v bodoče odpadlo, saj smo že navadili, kolikšna je zmogljivost objektov, ki so namenjeni za oddih mladine.

Letos težišče na potovanjih

Počitniška zveza našega okraja je vrstila letos v svojo program tudi vrsto potovanj in pohodov po znanih partizanskih poteh. Po dosedanjih ugotovitvah bo potovalo po širši domovini najmanj 300 članov, znatno večje število pa se bo udeležilo partizanskih pohodov, jubilejnih praznov, spominskih svečanosti in podobno.

Posebej za kmečko mladino pa organizira Okrajni odbor PZ Koper seminarsko potovanje po Voj-

Kino

KOPER: 23., 24. in 25. junija ameriški barvni cinemascope film ALEKSANDER VELIKI; 26. in 27. junija jugoslovanski film PREDSEDNİK CENTERFOR; 28. in 29. junija sovjetski barvni film RDECE LISTJE.

IZOLA: 23. junija italijanski film SEDMI RAZRED; 24. in 25. junija poljski film EVA HOCE SPATI; 26. in 27. junija sovjetski barvni film RDECE LISTJE; 28. in 29. junija ameriški barvni cinemascope film NOCNI PRIHOD.

PIRAN: 23. junija francoski barvni cinemascope film LJUBIMCI; 24. junija francoski film MONPARNAS, ob 22. uri angleški barvni film POLKOVNIK IN JAZ; 25. junija angleški barvni film POLKOVNIK IN JAZ, ob 10. uri matineja PRVI DAN MIRU; 26. junija jugoslovanski film KOTA 905; 27. junija ameriški cinemascope film NABOJ BREZ IMENA; 28. junija ameriški barvni cinemascope film NABOJ BREZ IMENA; 29. junija ameriški barvni cinemascope film ZLOMLJENA ZVEZDA.

PORTOROŽ: 23. junija nemški barvni film MOJA LEPA MAMA; 24. junija poljski film SKILASTA SRECA; 25. junija francoski film MONPARNAS; 26. junija angleški barvni film POLKOVNIK IN JAZ; 27. junija ameriški barvni cinemascope film ZLOMLJENA ZVEZDA; 28. junija jugoslovanski film KOTA 905; 29. junija ameriški barvni cinemascope film NABOJ BREZ IMENA.

SEŽANA: 24. in 25. junija ameriški film TOMA PALČIČ; 27. in 28. junija francoski film PORTUGALSKE PERICE; 29. in 30. junija japonski film CLOVEK Z RIKSOM.

POSTOJNA: 23., 24. in 25. junija angleški barvni film NEPRICAKOVANA LJUBEZEN; 26. in 28. junija francoski film VELIKA LUZLIJA; 29. in 30. junija japonski film ZRTVOVANA DEKLETA.

PRESTRANEK: 25. junija jugoslovanski cinemascope film VLAK BREZ VOZNEGA REDA.

PIVKA: 24. in 25. junija ameriški barvni film KOMU ZVONI; 28. junija francoski film VELIKE DRUŽINE.

ILIRSKA BISTRICA: 24. in 25. junija angleški barvni film NEPRICAKOVANA LJUBEZEN; 28. in 29. junija francoski film ESKADRILA NORMANDIE NIEMEN.

SMARJE: 24. junija sovjetski barvni film RDECE LISTJE; 25. junija jugoslovanski film PREDSEDNİK CENTERFOR; 26. junija ameriški barvni cinemascope film NOCNI PREHOD; 28. junija ameriški film VELIKA URA.

SKOFIJE: 24. junija jugoslovanski film PREDSEDNİK CENTERFOR; 25. junija sovjetski barvni film RDECE LISTJE; 27. junija ameriški barvni cinemascope film NOCNI PREHOD; 29. junija ameriški film VELIKA URA.

Okrnjena ugodnost za PZ obalnih občin

Največ težav pri uresničevanju osnovnih ciljev PZJ ima naše obalne področje, ki nima železniške povezave z notranjostjo. Zato so potni stroški za člane PZ obalnih občin znatno višji kot drugod. Tako velja na primer ferialca vožnja iz Kopa do Divače toliko kot ugodnostna železniška vozovnica iz Divače do Zagreba.

Nemalo pa ovira normalna potovanja ferialcev nevsklajenost avtobusnih vozniš redov z železniškim in preobremenjenost avtobusov na relaciji do železnice. (Znano je namreč, da potujejo skupine z najmanj 30 člani.)

Vsekakor bi morali že uresničiti predlog, da bi železnica z lastnimi avtobusi omogočila zvezo tudi z obalnim področjem, o čemer je že bilo govora. (bb)

vodini. Potovanje bo meseca septembra ter se ga udeležilo najmanj 30 mladincev — mladih zadržnikov.

Velja tudi vedeti, da organizira Izvršni odbor Slovenije šest brezplačnih seminarov potovanj po partizanskih poteh širom po domovini. Iz našega okraja se bo udeležilo teh potovanj okrog 20 najbolj aktivnih članov PZ.

Razburljiva tekma v Vipavi

Primorje (Ajdoščina) : Vipava 3:2 (1:2)

Približno pred 300 gledalci je bila odigrana v Ajdoščini nogometna tekma za pokal maršala Tita med Primorjem iz Ajdoščine in Vipavo. Sodniku Bončini iz Idrije sta se moštvu predstavili v naslednjih postavah: Primorje: Ergaver, Pergar, Likar, Brecej, Zigon, Pavlovič, Tomažič, Kalin, Vrčon, Stojilkovič, Jovanovič. NK — Vipava: Jež, Durn, Kostanjevič, Hrovatin, Karž, Pregelj, Černič, Fajdiga I, Fajdiga II, Petkovešek in Poniž.

Ze v začetku igre je bilo kazno, da bo spopad med starima rivaloma precej oster. Z obeh strani so se vrstili napadi, tako da je Vipava že v 6. minuti po Pregelju dosegla gol in prisila v vodstvo. Ta gol ni zmedel domačinov, temveč nasprotno. Hitro pa je tudi Vipava odgovarjala s protinapadi. V 25. minuti je Vipava dosegla svoj drugi gol, in to po zelo nespreditni intervenciji vratarja Primorja; strelec je bil Petkovešek. V 31. minuti je bila velika gneča pred vrati Vipave, iz katere je priselbil Kalin dosegel prvi gol za svoje barve.

Tudi v drugem polčasu tempo igre ni popustilo. Primorje je hotelo na vsak način izenačiti, kar pa obramba Vipave ni dovolila. Tako je bil v 52. minuti poškodovan igralec Primorja Tomažič in je moral zapustiti igro. V 59. minuti je bil izključen iz igre igralec Vipave Černič, kar je povzročilo med publiko vročo kri, ker je bilo očitno, da je bil nepravilno izključen. V 62. minuti je uspelo domačinom izenačiti rezultat na 2:2 in to predvsem po zaslugi vratarja gostov. Strelec je bil zopet Kalin. V 83. minuti sta v borbi za žogo padla igralca Pergar in Fajdiga I. Igralec Vipave Fajdiga I. se je dvignil in brnil v hrbet težečega igralca Primorja. Sodnik je to videl in pravično

pokazal Fajdigi I. pot v slačilnico. Domačinom je uspelo doseči v zadnji minuti po Stojilkoviču odločilni gol in s tem plasman za nadaljnje tekmovanje za pokal maršala Tita. Za sodnika Bončino moramo reči, da je sodil slabo. Ni upošteval prednosti, sodil je na škodo ene in druge ekipe, domačin je rad spregledal prekrške, in posebno gostom sodil vsako najmanjšo napako.

Ob tej priliki moramo pohvaliti zelo lepo gesto igralcev in uprave NK Vipave, ki so v spomin na svojega nekdanjega igralca Robija Komavilja odnesli na njegov prerašeni grob v Ajdoščini skupno z igralci Primorja lep venec. Rajko Krašna

O NOVIH ŠPORTNIH OBJEKTIH

Centralni komite LMS je razpisal enoletno tekmovanje organizacij Ljudske mladine Slovenije za graditev objektov in naprav za telesno kulturo.

Tekmovanje se je začelo 25. maja 1961 in bo trajalo do 25. maja 1962.

Namen tekmovanja je zgraditi čim večje število objektov in naprav za telesno kulturo pri solah, dijaških domovih, pri tovarnah, v krajevnih in stanovskih skupnostih, pri počitniških domovih, skratka povsod tam, kjer so za to dani pogoji.

Široko omrežje objektov za telesno vzgojo naj omogoči množično in vsestransko uveljavljanje mladine in delovnih ljudi v telesni kulturi ter nadaljnjo rast in krepitev organizacij za telesno kulturo.

Ta enoletna akcija mladine naj dobi vso podporo, tako organov oblasti, organov upravljanja v solah, organizacij za telesno kulturo, pionirskih odborov in vseh drugih družbenih organizacij.

Objekte, ki jih bo mladina zgradila, uporabljamo za izvajanje telesne kulture v solah, za izvenšolske svobodne dejavnosti, za tekmovalni šport ter za čim širšo rekreacijo in razvedrilo. Tekmovanje zajema tudi graditev mladinskih in otroških igrišč.

Pri ocenjevanju rezultatov se bo upoštevalo predvsem število objektov, njihova kvaliteta, trajnost in vrednost, število vloženih ur, okoliščine, v katerih so bili objekti zgrajeni, njihovo vzdrževanje in podobno.

Obvestilo

Uprava Ljudske knjižnice Koper obvešča svoje člane, da bo v poletnem času t. j. od 19. junija dalje knjižnica odprta za stranke vsak dan dopoldne od 8. do 10. ure. Ob ponedeljkih, sredah, četrtdkih in petkih pa tudi popoldne od 17. do 19. ure.

IZID VELIKEGA NAGRADNEGA ZREBANJA PREŠERNOVE DRUŽBE (Zrebanje je bilo dne 15. junija 1961)

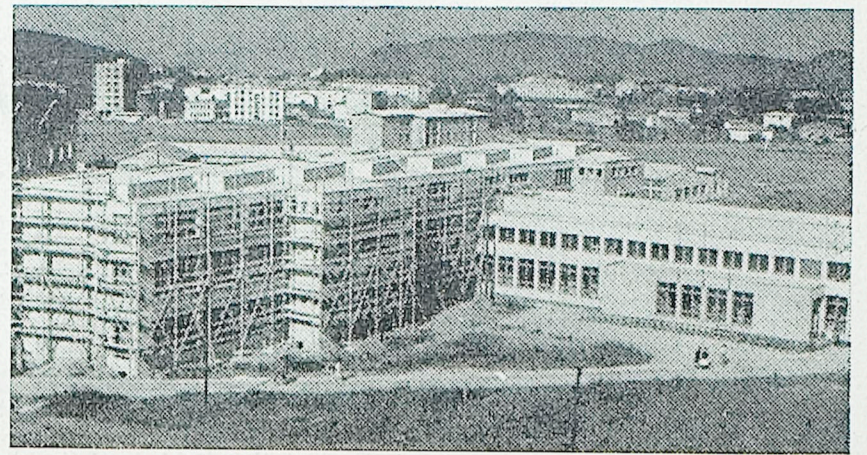
DOBITKE PREJMEJO:

Avto Citroën — Spaček	srečka št. 32.842
Moško kolo	srečka št. 24.523
Moško kolo	srečka št. 29.177
Zensko kolo	srečka št. 55.634
Zensko kolo	srečka št. 17.386
Tranzistorski radijski aparat	srečka št. 16.484
Tranzistorski radijski aparat	srečka št. 58.659
Radijski aparat	srečka št. 40.941
Radijski aparat	srečka št. 13.370
Sesalec za prah	srečka št. 28.612
Električni štedilnik s pečnjakom	srečka št. 18.339
Zapestna ura	srečka št. 11.510
Zapestna ura	srečka št. 48.079
Električni brivski aparat	srečka št. 55.695
Električni rešo na dva grela	srečka št. 21.851
Električni likalnik z regulatorjem	srečka št. 18.128
Lonec »Ekonom«	srečka št. 07.584

PRAKTIČNA DARILA — SREČKE ŠTEVILKA:

65.924	63.117	05.917	48.834	02.969
16.411	59.840	55.867	04.410	45.449
38.906	91.487	44.486	34.228	52.008
95.687	21.763	24.434	72.865	16.481
92.064	80.159	89.486	24.091	71.624
52.221	47.530	02.996	52.475	32.607
28.204				

Knjižne nagrade: vse srečke, ki se končujejo na ... 281 ali ... 087. Lastniki izrebranih srečk naj prevzamejo darila v upravi Prešernove družbe, Ljubljana, Erjavčeva 14a, najkasneje do 15. avgusta letos, ko bo srečkam potekla veljavnost. Prešernova družba

MODERNO ŠOLSKO SREDIŠČE V NOVI GORICI

Gradnja nove osnovne šole v Novi Gorici lepo napreduje. Z novim šolskim letom bo v tem poslopju obiskovalo 1200 šolarjev pouk samo v dveh izmenah, medtem ko so morali letos nekateri hoditi v šolo v zasline učilnice, in to treh izmenah. Novo šolsko poslopje, s sodobno opremljenimi učilnicami, kabinetom za tehnični pouk stoji ob novi gimnaziji, kar kaže naša slika. Z novim poslopjem je še Center za izobraževanje kadrov poštivene industrije z delavnicami in internatom. Tako bo imela Nova Gorica v kratkem moderno šolsko središče. Finančna sredstva za novo osnovno šolo sta prispevala občinski in okrajni ljudski odbor

Modi oglas

Dekle dobi stanovanje v bližini Tomosa — za varstvo otroka v popoldanskih urah. Vprašati v brivnici v Ulici talcev, Koper.

GELEE ROYALE — MATIČNI MLEČEK, garantirano znanstveno stabiliziran — proizvod Zavoda za čebelarstvo, dobite v vseh lekarnah. Lekarne, ki pripravata še nimajo, naj ga nabavijo pri »Kemofarmaciji« v Ljubljani.

LANATEX — uvoz-izvoz Trst, Ulica Machiavelli 9, tel. 61-647, bližje trga Ponterosso, prodaja na debelo in drobno najfiniješe tkanine po reklamno nizkih cenah.

INTERTEXTIL, Trst, ulica Sv. Nikolaja št. 30, nudi bogato izbiro vsakovrstnih tkanin, vse vrste dežnih plaščev »Super Nylon«, vetrnih jopičev, bund, raznovrstnih pletenin, TEKSIL za krila in izgotovljena krila TERITAL, odeje, perilo za ženske, ženske in moške volnene puloverje, srajce, kravate, nogavice, dežnike itd. po najnižjih dnevnih cenah.

OB PRIHODU V TRST ne pozabite obiskati dobro znano trgovino **CASA DELL'IMPERMEABILE V ULICI S. NICOLÒ 22**. V njej dobite največjo izbiro moške, ženske in otroške konfekcije, dežnih plaščev, vse vrste vetrnih jopičev, bund, dežnikov itd. po najnižjih cenah. Zagotavljamo, da boste zadovoljni z nakupom v naši trgovini. Kdor dostavi odrezek tega oglasa, dobi lepo darilo.

ZARADI SELITVE ugodno prodamo novo kuhinjsko pohištvo. Kolarska 14, Koper.

KUPIM eno ali dvosobno hišico z manjšim vrtom ob morju v Slovenski Istri. Naslov v upravi lista.

imeX

Tel. 100, 43, 244
izvažajo in uvažajo vsakovrstno blago po tržaškem sporazumu

OBJAVA

Po sklepu delavskega sveta podjetja prodamo naslednja osnovna sredstva:

OMETANO BARAKO v Semedeli pri Kopru, v izmeri 29x9 m, nepremično, z vgrajeno elektriko in vodovodno instalacijo ter urejenimi sanitarijami, primerno za upravne prostore, družinska ali samska stanovanja za 52 ljudi.

TOVORNO PRIKOLICO — znamke »Blumhard Kiper« — nosilnosti 12 ton, po zelo ugodni ceni.

Vse informacije dobite v komercialnem oddelku »Gradbenik« Izola, telefon 42-37. »GRADBENIK« IZOLA

Sporočamo žalostno vest, da nas je nepričakovano zapustil naš tovariš

JOSIP BEMBIČ

predsednik KO ZB NOV Kozjane, zaslužnega aktivista iz NOV bomo ohranili v trajnem spominu.

KO ZB NOV Kozjane

II. DEL PIONIRSKEGA PRVENSTVA LRS V KOŠARKI V POSTOJNI

Sijajna plejada mladih

Pionirji Postojne, Sežane in Il. Bistrice osvojili prva tri mesta

Pod pokroviteljstvom Občinskega odbora SZDL je bil v soboto in nedeljo v Postojni II. del republiškega prvenstva pionirjev v košarki. Dvo-dnevnega turnirja se je udeležilo enajst moštev iz Ljubljane, Maribora, Kranja, Skofje Loke, Logatec, Medvoda, Koroške Bele, Ilirske Bistrice, Trbovlj, Sežane in Postojne.

Primorski predstavniki so igrali vsak v eni od treh polfinalnih grup in ne da bi bili poraženi, dosegli naslednje rezultate:

Ilirska Bistrica — Branik	22:21
Postojna — Logatec	43:20
Sežana — Javornik	46:24
Ilirska Bistrica — Medvode	54:20
Postojna — Skofja Loka	40:28
Sežana — Svoboda	34:12
Ilirska Bistrica — Rudar	42:30
Postojna — Triglav	46:36

S temi zmagami in povrh za razred boljše igranje ostalih ekip, so se pionirji vseh treh primorskih moštev uvrstili v svojih polfinalnih grupah na prva mesta in s tem v finale, kjer so igrali med seboj za razvrstitev od 1. do 3. mesta. Najprej je Sežana premagala Ilirsko Bistrico (34:23), v odločilni tekmi za prvo mesto pa so Postojncani s 50:25 gladko odpravili borbeno Sežano, ki je bila nedvomno v marsičem presenečenju turnirja.

Končna razvrstitev je naslednja: 1. Postojna, 2. Sežana, 3. Ilirska Bistrica, 4. Svoboda (Ljubljana), 5. Branik (Maribor), 6. Logatec, 7. Triglav (Kranj), 8. Javornik (Koroška Bela), 9. Medvode, 10. Rudar (Trbovlje) in 11. Skofja Loka. Stiri prvoplasirane ekipe so si s tem pridobile pravico sodelovanja na finalnem delu republiškega pionirskega prvenstva za leto 1961, ki bo v Ljubljani.

Nedvomno je vredno posvetiti ob vsem, kar smo videli v soboto in nedeljo v Postojni, nekaj besed tudi organizaciji turnirja, ki ga je vodil Postojnski Partizan. Na svečani otvoritveni soto so po pozdravnih govornih pionirke podarile vsem ekipam šopke cvetja. Tudi za hrano in prenočišče je bilo poskrbljeno, kot redkokdaj. Vsi pionirji so si brezplačno ogledali Postojnsko jamo, igrišče je bilo ozvočeno, lepo okrašeno in začrtano itd. Skratka poskrbeli so za vse,

kar je v nemali meri prispevalo k odličnemu razpoloženju nastopajočih

igralcev. Ne bo odveč, če zapišemo — in to so izrazili tudi vsi vodje gostujočih ekip, da je bila organizacija prvenstva v Postojni primer, kako je treba uvajati najmlajše v tekmovalni šport. A. Miklavčič

SLOVENSKO PRVENSTVO V KOŠARKI

Zmaga Ilirske Bistrice v Medvodah

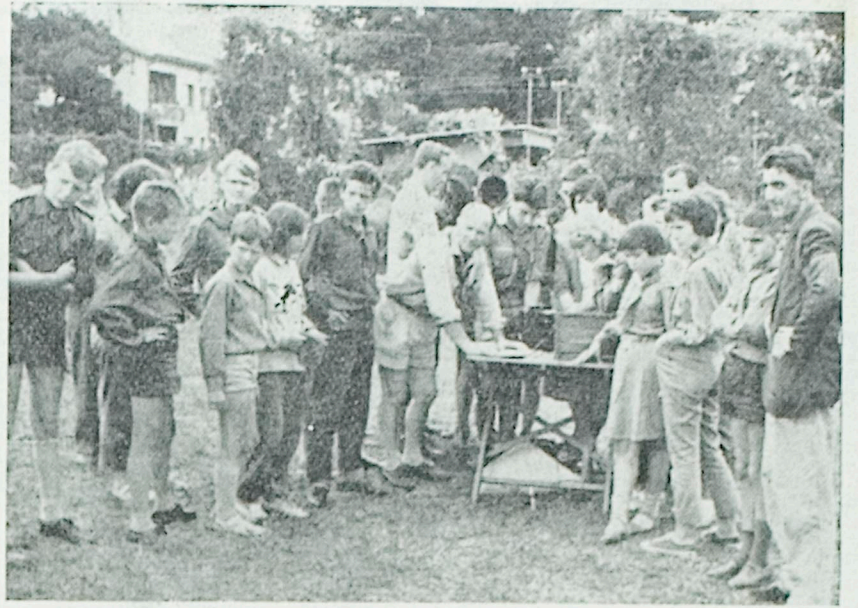
Odlična igra najboljšega strelca I. republiške lige Rajka Grlja

S ponovno zmago v nedeljskem kolu republiške lige v košarki si je Ilirska Bistrica zagotovila v pomladanskem delu prvenstva visoko mesto na lestvici. Sedanje drugo mesto je do sedaj prav gotovo največji uspeh primorskih košarkarjev. Drugoligaši so do nedavna v letošnjem prvenstvu dobro začeli in še boljše nadaljevali. Zmage nad dolgoletnimi člani I. lige so se vrstile kot na tekočem traku. Z igranje pa ne moremo biti preveč zadovoljni. Vendar moramo poudariti, da je zmagati eno, lepo igrati pa drugo!

V tekmi z Medvodami je ves prvi polčas potekal v izenačeni borbi. Odličnemu Grlju gre zahvala, da so gostje v finišu le zaključili polčas v svojo korist z rezultatom 32:26. V tem delu igre je Grlj dosegel kar 22 košev, med temi kar 8 s stoodstotnim izvajanjem osebnih metov. V nadaljevanju je domačinom uspelo rezultat izenačiti in so nato celo prešli v vodstvo. Toda gostje so kmalu uredili svoje vrste in so v 15. minuti že imeli 13 košev razlike v svoj prid. V tem delu igre zasluži pohvalo za izredno igranje Sušter, ki je z izrednimi meti od daleč zapečatil usodo Medvoda. V nadaljevanju so gostje igrali nekoliko slabše, v igro so uvedli vse rezervne igralce, ki so sicer do-

volili zmanjšati razliko v korist Medvoda, vendar so s sigurno igro v zadnjih minutah igre dobro branili rezultat in s tem zmagali z rezultatom 59:54.

Koše za Ilirsko Bistrico so dosegli: Grlj 31, Stemberger 12, Sušter 12 ter Barone 4.

Iz taborniškega življenja: vezisti se pripravljajo na izvedbo naloge

NOGOMET

Polovičen uspeh

NK BRANIK (Solkan) : NK IZOLA 0:0

Sodniku Pelhanu iz Ajdovščine sta se na igrišču NK Nove Gorice pred približno 1300 gledalci predstavili moštvi v teje postavi:

NK BRANIK: Suler, Vuga, Černe, Padovan, Pertot, Leban, Marussig, Hlede, Vogrič, Kompara, Suligoj (Koglot, Uršič).

Trener Emil Brajnik.
NK IZOLA: Lesjak, Novak, Kleva, Gabrijelčič, Bera, Sosič, Jerkovič, Černe, Markežan, Muze-nič, Kovačič II (Fermo, Radovič).

Trener Tomislav Karačič.
Mejna sodnika: Kalin (Ajdovščina) in Kancut (Anhovo).

Stanje kotov 3:1 v korist NK Izole.

Vreme je bilo sončno in teren travnat.

V prvem kolu kvalifikacijske tekme za vstop v SC ligo domača enajstotnica ni dosegla več kot le neodločen rezultat in s tem daje večje možnosti moštvi NK Izole, ki bo bržkone igralo v povratnem srečanju z večjimi upi na zmago.

Začetek je potekal v znamenju

nervozne obeh moštev. Kasneje so se domačini znašli in z dolgimi pasovi prek svojih kril začeli resneje ogrožati vrata gostov. Najbolj idealno priložnost pa je imel v 39. minuti Marussig, ko je iz razdalje 6 metrov zgrešil prazna vrata. Vratar gostov Lesjak je imel obilico dela in je le s težavo razčiščeval položaj pred svojimi vrati. Moštvo NK Izole je izvedlo le redke protinapade in v enem izmed njih je bil poškodovan Kovačič II, ki ga je zamenjal Radovič. Bilo je še nekaj nevarnih strelcev z obeh strani, ki pa niso spremenili rezultata in slika je ostala nespremenjena.

Drugi polčas se je pričel s premočjo gostov, ki so s kratkimi dodajanjem osvojili teren in potisnili domače moštvo v obrambo. Tako je imel v 62. minuti Jerkovič idealno priložnost za doseg gola, potem ko je preigral več igralcev in slabo streljal mimo nemočnega vratarja. Obe moštvi sta si v zadnjih minutah igre prizadevali nadigrati obrambo,

kjer so se razbijali vsi napadi. Rezultat je ustrežal poteku igre.

Od gostov velja omeniti krilca Sosiča, ki je bil eden najboljših igralcev na igrišču. Vratar Lesjak je večkrat uspešno posredoval ter je požel priznanje številnega občinstva. Šibka točka je bil napad, ki ni znal izkoristiti številnih priložnosti, zato bo potrebno napraviti še številne menjave, da bo postal učinkovitejši. Moštvo Branika je prikazalo hitro in ostro igranje. Posebno je ugajal Vogrič v napadu in Pertot z ožjo obrambo.

Lahke še omenimo, da so bili številni gledalci iz Izole, ki so prišli bodrit svoje moštvo, razočarani nad igro, kajti tekma je bila bolj podobna prijateljskemu srečanju kakor pa prvenstveni tekmi.

Sodnik Pelhan je sodil vsestransko zadovoljivo.

Rezultati kvalifikacijskih srečanj:

- Branik (Solkan) : Izola 0:0;
- Jesenice : Kovinar (Maribor) 2:2 (2:2);
- Grafičar (Ljubljana) : Bela krajina 6:0 (4:0);
- Grafičar (Murska Sobota) : ZSD Celje 1:4 (1:0).

V predtekmi so pionirji NK Nove Gorice premagali pionirje NK Tolmin z rezultatom 2:0 (1:0). AgFa

ODBOJKA

Upravičena zaskrbljenost Sežančank in Izolčanov

I. republiška liga za članice — zahodna skupina

Do konca spomladanskega dela manjka le še tekma med Kamnikom in Novim mestom. Članice Sežane so doživele v zadnjem kolu visok poraz proti članicam Novega mesta, ki so trenutno v vodstvu. V primeru zmage Kamnika nad Novim mestom pa bo Sežana zasedla celo tretje mesto, čeprav je izgubila samo eno srečanje. Odločala bo namreč dife-

renca v nizih, ki je za Sežano neugodna.

Rezultati zadnjega kola: Kamnik—Tegrad 3:0, Triglav—Jesenice 3:1 in Novo mesto—Sežana 3:0.

Lestvica

Novo mesto	4	4	0	12:5	8
Sežana	5	4	1	12:9	8
Kamnik	4	3	1	11:4	6
Jesenice	5	1	4	8:14	2
Triglav	5	1	4	8:13	2
Tegrad	5	1	4	6:13	2

Ekipe v skupini so razdeljene v 2 grupi. Prve tri ekipe se borijo na vrhu lestvice. Na vrhu bo seveda ekipa, ki bo dosegla najboljši rezultat v zaključnem obračunu. Ostale tri ekipe pa se borijo za obstanek v ligi.

II. republiška liga za članice zahodna skupina:

V nedeljo je bilo na sporedu zadnje kolo. Izola je nepričakovano, vendar zaslužno doživela poraz na domačem igrišču proti Zirovnici. Mlada ekipa Zirovnice je do sedaj pokazala najlepšo igranje v Izoli v spomladanskem delu; odlikovala jih je izredna borbenost in gibčnost.

Rezultati šestega kola: Kropa—Olimpija 1:3, Zirovnica—Olimpija 0:3, Triglav—Črnuče 1:3, Tegrad—Izola 3:0, Kropa—Trebneje 3:0.

Rezultat sedmega kola: Izola—Zirovnica 0:3.

Lestvica po VI. kolu:

Tegrad	6	6	0	18:0	12
Olimpija	6	5	1	15:6	10
Črnuče	6	4	2	13:8	8
Kropa	5	3	2	10:9	6
Izola	6	2	4	7:15	4
Triglav	5	1	4	8:13	2
Zirovnica	4	1	3	4:11	2
Trebneje	6	0	6	5:18	0

Po zadnjem kolu je Izola zdrknila še za eno mesto niže na lestvici in se tako približala nevarni coni, iz katere izpadajo ekipe v nižje skupine. Zato se bodo morale igralci Izole v jesenskem delu potruditi za obstanek v ligi. Pri tem jim bo velika ovira večkratno gostovanje, ker so v spomladanskem delu igrali več kot polovico tekem na domačem igrišču.

Okrajna liga:

V nedeljo, 25. junija, bo v Postojni turnir gornje skupine okrajne lige. Zreb parov bo ob 8.30 uri na igrišču TVD Partizan Postojna. Na turnirju bodo sodelovali: TVD Partizan Postojna, Pivka, Hrpelje, Prestranek, Elektra Sežana. Možnost nastopa imajo tudi druge ekipe, če se bodo udeležile žreba v Postojni. Pričetek tekmovalnj bo ob 9. uri. Odigranih bo deset tekem na dveh igriščih. -db-

Memorial Stanka Poniža

Člani NK Vipava so pred nedavnim sklenili, da bodo v spomin priljubljenega in pred leti umrlega člana njihovega društva ter pozneje Nove

Pokojni Stanko Poniž je bil vsestransko priljubljen športnik

Gorice, Stanka Poniža, ustanovili tradicionalni turnir. Turnir naj bi odigrali vsako leto in bi nosil naziv »Memorial Stanka Poniža«. Zmagovalec tega memoriala bi dobil v trajno last pokal, igralci zmagovitega moštva pa tudi diplome.

Medlagajo, da bi začeli s turnirjem letos ter naj bi na njem sodelovali vsaj štiri moštva. Menijo, da bi povabili iz koprškega okraja NK Tomos iz Koprca in Tabor Sežana, iz goriškega okraja pa naj bi sodelovala

NK Gorica, ki je član SCL in domača Vipava.

Pobuda NK Vipava zasluži vsekakor pozitiven odmev v predlaganih moštvih, krog sodelujočih pa se bo v bodoče vsekakor še povečal. Pripominjamo, da bo NK Vipava poslal preprozičje tega tekmovalnja za to leto še te dni. R. K.

ŠE O »TEKMI LETA«

V prejšnji številki smo omenili nekatere igralce, ki bi prišli v poštev za tekmo med poročenimi in neporočenimi. Čeprav je še vedno vse ovito v plašč tajnosti, smo vendar prišli do seznama igralcev, ki bodo nastopali.

Poročeni: Skalar, Turčinovič, Rozman, Gombač, Kavalič st., Poljšček, Lukič, Hafner, Daneu, Paškulin, Bole, Jelenič itd. — torej res sami »asti«.

Neporočeni: Krašna, Zadnik, Čop, Furlanič, Jermanci, Vidakovič, Šker, Škerjanc, Pogačnik, Kavalič ml., Valdevec, Vižintin, Bertok, Pieterski in drugi.

Medtem ko grozijo poročeni s premisseno igro, odgovarjajo mladi z argumentom o boljši kondiciji. Priprave torej obetajo zanimiv športni dogodek — tembolj, ker se krešje mnenja tudi o tem, kakšen sistem igre naj bi uveljavili v »tekmi leta« — ali sistem WM, WW oziroma mogoče celo brazilsko diagonalo.

Sicer pa potrpiamo do izida nove številke Slovenskega Jadrana, ko bomo objavili tudi datum tega spopada. Agfa

Minulo nedeljo je bila tradicionalna Odredova kolesarska dirka Ljubljana—Sežana—Ljubljana. Na sliki je skupina tekmovalcev med vožnjo pri Razdrtem Miran

TEKMOVANJE TABORNIKOV

Taborniki STČ »Javor« Prestranek bod izvedli v nedeljo, 25. junija, v Matenji vasi taborniški mnogoboj, na katerem bodo tekmovala posamezne ekipe v signalizaciji, orientacijskem teku in postavljanju sotorov. Nadvse pohvalno je dejstvo, da so tekmovalci pretežno otroci iz kmečkih in delavskih družin, ki imajo prav sedaj največ poljskih del. Kljub temu so našli toliko časa, da bodo izvedli zastavljeno nalogo.

V popoldanskih urah, takoj po tekmah, bodo taborniki priredili sredi vasi pod lipo taborni ogenj, nakar bodo rajali.

Naj pripomnimo, da so v Matenji vasi namenili ves dobiček prireditve za pomoč tabornikom za letošnje tabornjenje na Visu. Znan partizanski otok so si izbrali za svoj počitniški sestanek kar iz dveh razlogov: predvsem v počastitev 20-letnice vstaje in iz razloga, ker so se številni boreci iz Matenje vasi, Prestranka in drugih okoliških krajev borili v najtežjih dneh naše revolucije prav v tej trdnji na Jadrano. Borci bodo tudi tokrat pripovedovali ob tabornem ognju svoje spomine iz teh velikih dni. Miran

Naša gradišča

Kakor so bila na Ljubljanskem barju selišča na koleh, tako so drugod gradili gradišča na strmih in dobro utrjenih hribih.

Tako gradišče je bilo na Gorljskem na Mostu na Soči. Ljudstvo, ki je živelo po teh gradiščih, je bilo močno in bojevito. Gradišča so bila podobna trdnjavam, na vrhu so pa imeli ljudje spravljeno blago.

Za časa gradišč so bili naši kraji že precej naseljeni. Sledovi teh gradišč so bili na Sentviški gori nad Cerknim, na Krasu pa v Zagorju, na Knežaku in po Istri. Gradišča se delijo po orodju v bronasto in mlajšo železno dobo. Izko-

panine so tudi dokazale, da se ljudje še danes ukvarjajo z isto obrtjo kot pred tremi ali štirimi tisočletji.

Taka naselbina je bila v Smihelu pri Hrenovcih, ki spada v dobo gradišč. Nad to vasjo se dviga visoka planota, ki na treh straneh strmo pada v nizino in je danes pokrita s plodonosnim poljem. Temu še danes pravijo »Na Gradu«, tu se je širila starodavna naselbina. Kraj je bil bogat na vodi, lesu in železni rudi. Tu je tudi bilo važno križišče cest. Najprej se je »Na Gradu« naselilo prebivalstvo, ki se je ukvarjalo s topljenjem železove rude in z lončarstvom. Vozovi žilindre so nad Stranami tik pod Nanosom. Njih »Fužine« so bile kaj preproste. V globoko dolbino na ognjišču so zapored naložili plasti lesa in rude. Z ročnimi mehovi so pihali v ogenj. Topljeno železo se je cedilo na dno ognjišča. Njih lončarstvo je preprosto ročno delo in izdelki nimajo nobenih okraskov. Ta prvotna naselbina ni bila utrjena. Zato so podlegli najbrž Keltom ali pa Galcem, ki so 1.300 podjarmili prebivalce naših dežel. Njih naselbina je pogorela. Novi gospodarji so naredili iz preproste naselbine utrjen grad in ga obdali z nasipom. Fužinarji in kovači so jim morali služiti kot tlačani. Tako se je vzdržalo to gradišče do časa Rimljanov. Nekateri trde, da je bil tu znameniti Metullum, ki se je dolgo branil proti napadom cesarja Avgusta.

Napredek tehnike na vseh področjih življenja je prinesel temeljite spremembe tudi v ribištvo. Sportni ribiči v sladkovodnih vodah in tudi na morju se ne bodo več sami ukvarjali z utrudljivim metanjem blesivke ali druge vabe, marveč bo to opravila kar posebna raketa na reaktivni pogon, upravljal pa jo bo ribič s posebno napravo. Seveda je vprašanje, če bodo vsi prvi sportni ribiči tudi res zadovoljni z izumom ameriškega inženirja jugoslovanskega pokrepla Milakoviča.

Sola v Redondu v Kaliforniji slovi kot pretrano stroga do svojih gojencev. Zganja takšno fanizejsko puritanščino, da je na primer deklici na sliki, Janici Rončević, trinajstletni študentki je zaradi frizure »à la Pompadour«, s katero se je neko jutro pojavila v učilnici, uprava šole prepovedala opravljanje zaključnega izpita ob koncu šolskega leta. S tem so mladenko praktično izključili, medtem ko so nekoga njenega sošolca izključili prav tako tik pred koncem šolskega leta samo zato, ker je med šolsko uro imel v ustih — žvečilni gumi.

Film o preteklosti za bodočnost

Svedski režiser Erwin Leiser snema dokumentarni film »Eichmann in tretji Reich«. Pravi, da je ta film

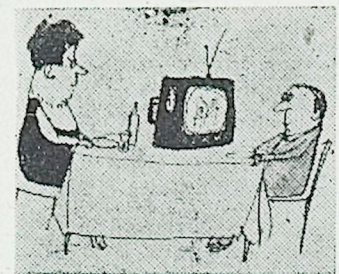
namenjen zlasti mladini, ki naj bi iz dokumentarnega gradiva spoznala nacizem in ljudi, kot je bil Eichmann. Zbrani dokumenti zgovorno pričajo, kaj se je dogajalo v času nacizma.

HP HOTEL

V ameriškem mestecu Albuquerque so odprli prvi hotel, ki je rezerviran samo za eno vrsto gostov — za konje. Hotel ima kapaciteto nekaj deset konjskih moči.

Pes na sliki je rešil v nekem pretepu življenje svoji gospodinjici Rosariji Gatti. Gimmy je tako postal znan po vsej okoličnici Neaplja in zasedila ga je seveda tudi davkarja. Ugotovili so, da sicer rečna družina nima zanj plačane takse in so poslali ponj konjederca. Ker visoke takse rečna družina (na sliki) ni zmogla, so se našli dobri ljudje, ki so zbrali denar in rešili psa pred smrtjo zaradi prestrežene revolverske kroglice in pred konjederčev zanko.

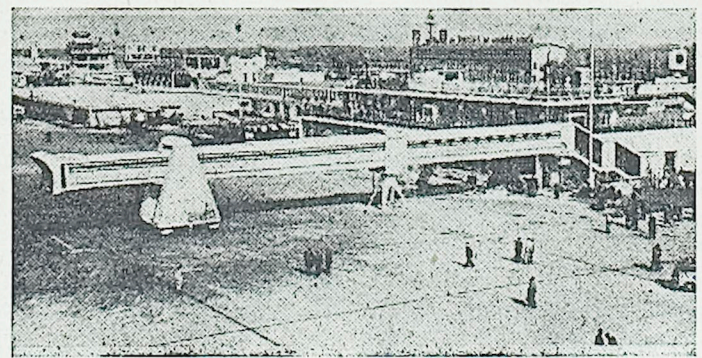
— Veš kaj, dragec, zdaj pa že pretravaš: najprej časopis, zdaj pa kar televizija med kosilom...

MRAVLJINSKA VOJNA

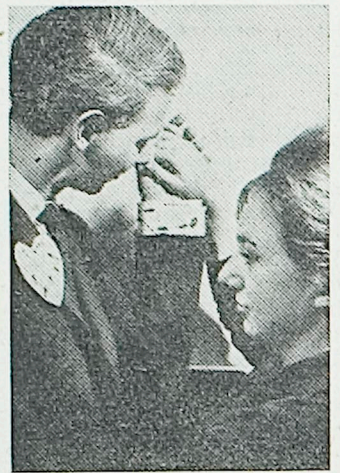
Na Sardiniji je izbruhnila te dni huda mravljska vojna, ki so jo zanetili oblastni organi na tem otoku. Ker so ugotovili, da so alpske mravlje najhujši sovražniki vseh drugih mravelj, med katerimi so nekatere lani uničile velike predele gozdov na tem otoku, so oblasti na Sardiniji nabavile več sodov, napoljenih z alpskimi mravljami in jih poslali v ogrožene kraje. Bojevitost alpske mravlje so se takoj znašle v novi vlogi in napadajo ne samo mravlje, ampak tudi druge žuželke, ki so jih našle na »bojnem polju«. Oblasti na Sardiniji upajo, da bodo alpske bojevitice očistile njihov otok vseh škodljivcev.

UMETNOST

UNESCO je priredil v Parizu razstavo del perzijskega slikarja Rafija. Ob otvoritvi so goste postregli z nenavadno specialiteto: s koktajlom iz whiskeyja in iranskega petroleja. Uspeh je bil velik.

Ureditev letalskega prometa zahteva po svetu vedno obsežnejših naprav in prostora spričo vedno večjih letal in njihove hitrosti. Na sliki je poseben pristajalni most za reaktivne zračne velikane, ki lahko prevažajo nekaj sto potnikov z zvočno hitrostjo, zato pa za vzletanje in pristajanje ter za vstopanje in izstopanje potnikov potrebujejo posebne naprave in veliko prostora. Na sliki je takšen poseben pristajalni most ali naprava za vkrcavanje in izkrcavanje potnikov na velikanska letala, ki vzletajo in pristajajo na letališču Schiphol pri Amsterdamu.

V neki londonski plesni šoli so iznašli za mlade gojence priročen postopek za učenje plesnih korakov. Plesalec ima na posebnem obisku na zavijku in na manseti na levi roki narisane note in korake, ki naj jih plesalca napravi. Pravijo, da se izum obnese in da so plesalke kar zadovoljne, ker niso videti več tako nerodne in povsem odvisne od partnerjevega vodstva.

SAMO DARILCA

Ameriški predsednik je hišni red Bele hiše izpopolnil s predpisom, ki omejuje vrednost darov, ki jih bo v prihodnje sprejemal šef protokola od ameriških državljanov. Odslej bodo vračali vse darove, ki bi preseglili vrednost 50 dolarjev.

Pisali smo že o lepotahtah campinga pri Pivki jami na Postojnskem, zdaj pa si oglejte še Turistični dom, ki je bil letos za občinski praznik odprt pri Pivki jami. Od Postojne je oddaljen 4 km. Vsak dan več domačih in tujih gostov obišče to lepo izletniško točko in se veseli oddihne med zelenjem stoletnih smrek.

SLOVENSKI JADRIAN

23. junij 1961 • ZADNJA STRAN • LETO X. — St. 26

Praznovala je 100-letnico rojstva

Pred tednom dni je praznovala svoj stoti rojstni dan Ivana Prelesnik, ali kakor ji pravijo po domače — Matijeva Johana iz Razdrtega pod Nanosom.

Matijeva Johana se je rodila v Razdrtem 16. junija 1861. Njena rojstna hiša že zdavnaj več ne stoji. Uničil jo je zob časa. Ivana je šla že v mladih

drugod. To je bilo potrebno, da so se odpočili potniki, moštvo in konji. Nato je zatrobil rog in kočija se je spet zganila. Kadar je bila burja, so jo močni fantje spremjali skoraj do Vipave, da bi jo pridržali, če bi jo hotela burja na Rebrnicah prevrniti.

Tedaj so vozili preko Razdrtega vozniki s konji najrazličnejše blago v Trst, Gorico in naprej v Italijo. Zato je bilo tedaj v Razdrtem veliko gostiln, prenočišč in hlevov. Če je bil tovor kdaj pretežak, posebno če so vozili drva ali seno, so morali vozniki najeti v Razdrtem par konj, da so jim pomagali potegniti voz na vrh klanca (nekaj sto metrov nad današnjim kamnolomom). V Razdrtem tudi zasluzka ni manjkala. Zaradi svežega zraka je bilo priljubljeno letovišče. Tja so hodili Tržačani vse do začetka druge svetovne vojne.

Pred kakimi 80 leti so zvažili petični letoviščarji mlado in brhko Johano v Trst, kjer je služila vse do pozne starosti. Na rameh je imela že precej križev, ko se je vrnila v domačo vas. Delala je po hišah in pri 90 letih še vedno nabirala v bližnjem gozdu suhljad. Bolezni ni nikdar poznala. Rada pripoveduje o tem, kako ji je neki Tišlarjev Maša, ki je že več kot trideset let v grobu, prerokoval, da bo kmalu umrla. »No,« pravi Johana, »zdaj bi pa lahko z njegovimi kostimi orhe otepal.«

Ob njem stoletnici so jo obiskali učenci iz šole v Vel. Ubeljskem in ji poklonili cvetje in skromna darila. Obiskali so jo tudi predstavniki krajevnih organizacij in jo obdarovali.

letih služiti. Najpoprej je delala pri Garzarobljivih v domači vasi. Tod je bila tedaj pošta. Johana rada pripoveduje o tem, kako je bilo tedaj živahno; vsak dan se je ustavljala pred hišo poštna kočija iz Ljubljane, ki je šla potem proti Gorici ali proti Trstu. Ker je bilo Razdrto nekako na sredi poti, se je kočija v vasi ustavila za dlje časa kakor

VII.

Tri dni je prebil Dementjov v pristanišču in temeljito proučil okolico. Vendar ne vso. Kljub vsej prebrisanih ni mogel priti do tako imenovanega »operativnega pristanišča«, ki je bilo na ozkem, daleč v morje štrlečem polotoku. Ladje so pristajale samo tam. Tja je bilo moč priti le s posebnimi propustnicami, ki jih je začelo poveljstvo izdajati pred štirinajstimi dnevi. Belil si je glavo, kako bi prišel do takšne prepustnice. Videl je, da jih ima le zelo malo ljudi, največ so bili to oficirji, ki po čim niso bili nižji od majorjev. Vendar so v pristanišču govorili, da ni več daleč dan, ko se bo začela evakuacija.

Ves zaskrbljen se je Dementjov vrnil v stanovanje. Gospodinja ga je povabila na večerjo. Odklonil je in se izgovoril, da ga boli glava. V sobi je napeto razmišljal o celotnem položaju. Da ne bi izzval pri gospodnji radovednosti, je ugasnil luč.

Te noči ni spal Dementjov več kot dve uri. Navsezgodaj se je odpravil v hotel »Bristol«. Ulice so bile polne vojakov. Ni bilo težko uganiti, da se jih je večji del pravkar vrnil s fronte.

V skupinah so se leno vlekli po ulicah in se ustavljali ob izložbah, kakor ljudje, ki ne vedo, kako bi potratili čas.

Dementjov je pohitel. V hotelu se je nagnil k portirju in ga vprašal:

»Pri vas sem stanoval v sobi št. 305. Prečrtajte moje ime, našel sem stanovanje. Ali major Zandel še stanuje tukaj?«

»Mislim, da je pravkar odšel v restavracijo.«

Dementjov si je slekel plašč in ga dal v garderobo. V restavraciji je takoj opazil majorja Zandla, ki je sedel zraven okna, vendar se je napravil, kot da ga ni opazil in šel počasi preko dvorane.

»Ruckert, pridite sem!« mu je zaklical Zandel. »Čudovito, zapomnil si je moje ime. To pomeni, da ni pozabil tudi na vse drugo.«

Pristopil je k majorjevi mizi. Segla sta si v roke kot stara prijatelja. Zandel je poklical natakarja in naročil zajtrk.